

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích

rok 2012

číslo 8

Editorial

Pavel Benda

Když jsem se zamýšlel nad tématem tohoto úvodníku, opakovaně jsem se v myšlenkách vracel k Vám – ke členům našeho Ornitologického klubu při Labských pískovcích. Vždy mě naplňovalo hlubokým obdivem, jak jsou naši členové obětaví, jak většinu volného času věnují péči o naše opeřené souputníky, jak se

zapojují do různých monitoringů, do přímé ochrany a podpory ptactva, a to i za cenu svých mnohdy nemalých finančních prostředků. Ochrana ptáků, resp. přírody, přináší nejen vlastní uspokojení, ale má i další efekt a to, že podporujete živé tvory, kteří díky našim aktivitám lépe prosperují a lépe se jim daří. A to je mimořádně nesobecké! Škoda, že lidskou společnost našeho státu netvoří z valné většiny

ornitologové, Jsem přesvědčen, že by se nám zde žilo podstatně lépe a mezilidské vztahy by byly, v pozitivním slova smyslu, úplně někde jinde.

Do roku 2013 vám přeji mnoho štěstí, zdraví a nezapomenutelných ornitologických zážitků.

**Zápis z devátého setkání
Ornitologického klubu při Labských
pískovcích, které se uskutečnilo
Dne 18.2.2012 na Správě CHKO Labské
pískovce v Děčíně**

Vladislav Kopecký

- P. Benda přivítal přítomné, ocenil hojnou účast a vybídl přítomné, aby využili připraveného občerstvení. Dále představil nové číslo Zpravodaje ornitologického klubu při Labských pískovcích a poděkoval všem, kteří do něho přispěli. Vyzdvihl velké úsilí, které věnoval přípravě k tisku L. Blažej. Upozornil na nové publikace s ornitologickou či zoologickou tematikou, které si přítomní mohli prohlédnout a na materiály k rozebrání.
- Poté informoval o změnách v členské základně
- Bylo ukončeno členství J. Píchovi, který se odstěhoval. Byli přijati noví členové M. Doležálek, P. Liška, J. Lobotka, M. Rybář. Dále byli mezi adepty čekatele přijati – R. Jelínková, p. Mourek, R. Neckář, p. Dunovský st. a p. Dunovský ml. Aktuálně má tedy Ornitologický klub 30 členů a 5 čekatelů.
- Ze Správy NP české Švýcarsko bylo přivezeno několik velmi zdařilých dermoplastických preparátů P. Benda krátce každý z nich okomentoval. Upozornil např. na velmi neobvykle světle zbarvenou káň lesní.
- P. Benda vysvětlil změnu v systému setkávání ornitologického klubu nadále bude pouze v Děčíně, kolegové ze Šluknovského výběžku

mohou využít služebních aut Správy NP České Švýcarsko, které pojedou na setkání do Děčína.

- P. Benda informoval o monitoringu ptáků. V roce 2011. U sokola stěhovavého bylo v loňském roce obsazeno celkem 10 teritorií, 7 hnízdění bylo úspěšných, bylo vyvedeno rekordních 21 mláďat. V roce 2012 bylo prokázáno celkem 20 obsazených hnízdních teritorií výra velkého. Jedná se rovněž o rekordní počet. Chřástal polní byl monitorován celoplošně ve dvou termínech konec května a konec června. Nápadná je absence tohoto druhu v centrálních částech ptačí oblasti a to i na lokalitách, které byly v minulosti hojně obsazovány. Velmi špatná je situace u tetřívka obecného, zřejmě již z území PO Labské pískovce vymizel. V loňském roce pozoroval pouze V. Šutera jednoho kohoutka a jednu samici v Rájci. P. Benda dále upozornil na zajímavá pozorování zimních ptáků, šíření brambornička černohlavého. Informoval, že M. Půlpán vyfotil labutě a čápa s odečítacími kroužky. V Děčíně byla nalezena mladá sova pálená, kroužkovaná u Nymburka.

- P. Benda představil, co nás čeká v letošním roce - v dubnu sčítání zimujících vodních ptáků, v květnu vítání ptačího zpěvu. Letos budou v rámci ptačí oblasti Labské pískovce monitorovány následující druhy: sokol stěhovavý, výr velký, sýc rousný, kulíšek nejmenší a čáp černý. Pozval přítomné na přednášku o vývoji populace sokol stěhovavého v rámci Českosaského Švýcarska, která se uskuteční 13. března v malém sále Městské knihovny Děčín.

- P. Benda ukázal novým členům přístup na www stránky Ornitologického klubu při Labských pískovcích a stručně je seznámil s jejich obsahem.

- U. Augst poskytl údaje ze saské strany – v loňsku zahnídlo v Saském Švýcarsku 18 párů sokolů stěhovavých, bylo vyvedeno 30 mláďat. Další páry zahnídly v okolí – 1 pár v Žitavských horách, 3 páry v Krušných horách, 8 párů na stavbách v okolí Chemnitz a Lipska. Upozornil na migraci samic u sýce rousného, zatímco samci zůstávají, samice migrují na velké vzdálenosti. Početnost sýců rousných kolísá ve 3-4 letých cyklech. U Pirny hnízdil jeden pár orlů mořských.

- V. Beran zmínil zajímavou strategii rozmnožování u křepelky, které zahnídají poprvé ve Středomoří a druhé hnízdění je např. ve střední Evropě.

- V. Kopecký informoval o sloučení dvou regionálních pracovišť AOPK ČR – Správy CHKO Labské pískovce a Krajského střediska Ústí nad Labem. Dále představil akce připravované v souvislosti se 40. výročí vyhlášení CHKO Labské pískovce.

- M. Rybář seznámil přítomné se správními řízeními v loňském roce, která se týkala ptáků. Český rybářský svaz požádal o povolení rušení a odstřelu u kormorána velkého na Labi a u volavky popelavé na řece Kamenici. Správa CHKO Labské pískovce v obou případech rušení a odstřel nepovolila. V. Beran v této souvislosti informoval o odstřelu kormoránů v Bavorsku, bylo zastřeleno tisíce ptáků, ale nepřineslo to žádný efekt, pouze došlo k vytvoření menších hejn a ptáci zvolili jinou strategii chování. M. Rybář dále informoval o výsledcích sčítání kormoránů na nocovištích na Labi. V. Beran zmínil postup Jihomoravského krajského úřadu, který platí regionální pobožce ČSO za monitoring kormoránů, Ušetří se tak velké peníze za placení škod.

- Přednáška V. Berana o determinaci velkých bělohavých racků.

- P. Benda – na Správě NP České Švýcarsko je směrový mikrofon, pokud by někdo měl zájem se věnovat nahrávání ptačích hlasů, je možnost jeho zapůjčení.

- M. Rybář – informace k monitoringu hnízd sokola stěhovavého a k jejich hlídání.

- Prezentace fotografií V. Sojky.

- Prezentace fotografií a filmových záběrů V. Šeny.

- J. Lobotka – informace o ptáku roku 2012 – tetřevu hlušci a získávání informací o tomto druhu prostřednictvím dotazníku. Dále zmínil výsledky vyvěšování budek pro skorce.

- P. Benda vyzval všechny přítomné k aktualizaci kontaktů a ukončil dnešní setkání.

- Následovala diskuze členů ornitologického klubu.

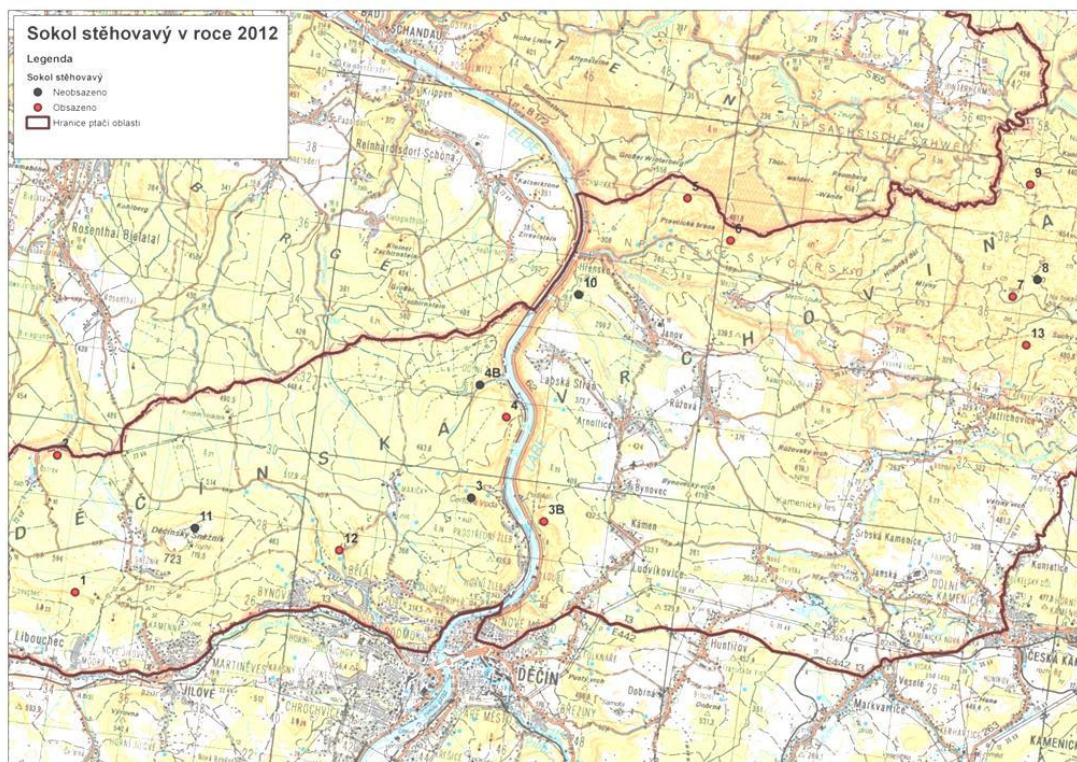
Výsledky monitoringu ptačí oblasti Labské pískovce v roce 2012

Pavel Benda

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

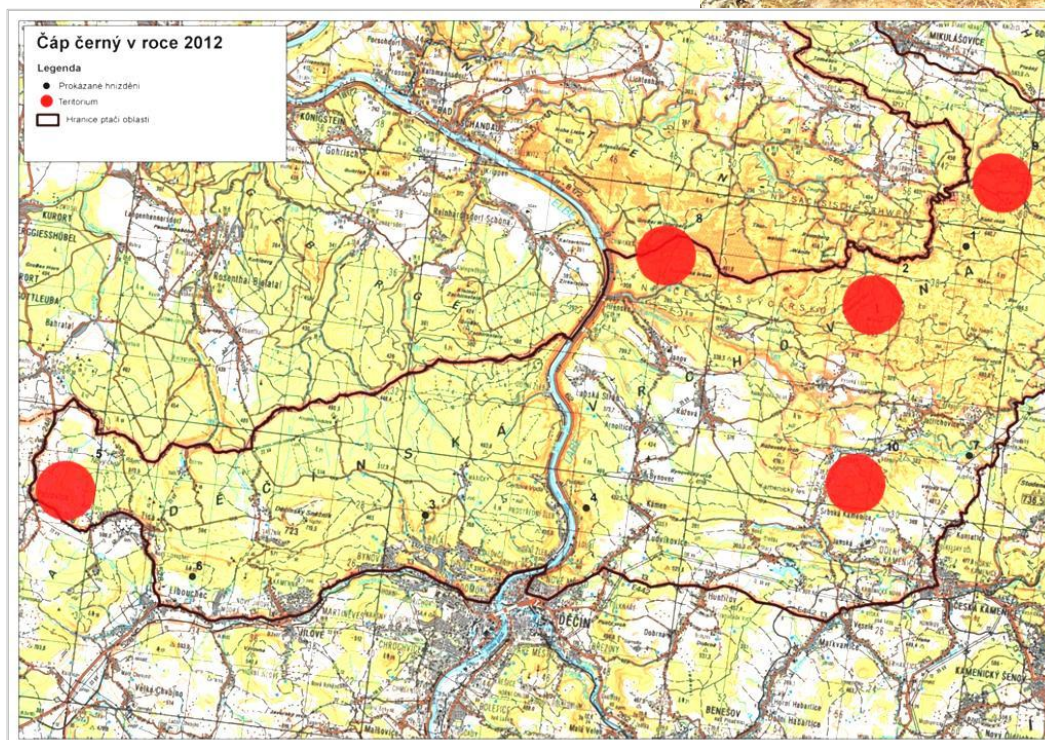
V roce 2012 bylo zjištěno celkem **10 obsazených teritorií** – 8 hnízdění bylo úspěšných a bylo vyvedeno 22 mláďat (2 x 4, 3 x 3, 2 x 2, 1 x 1), 2 hnízdění byla neúspěšná.

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

V tomto roce bylo identifikováno celkem **10 obsazených teritorií** a následně dohledáno 5 hnízd z nichž bylo vyvedeno celkem 16 mláďat.

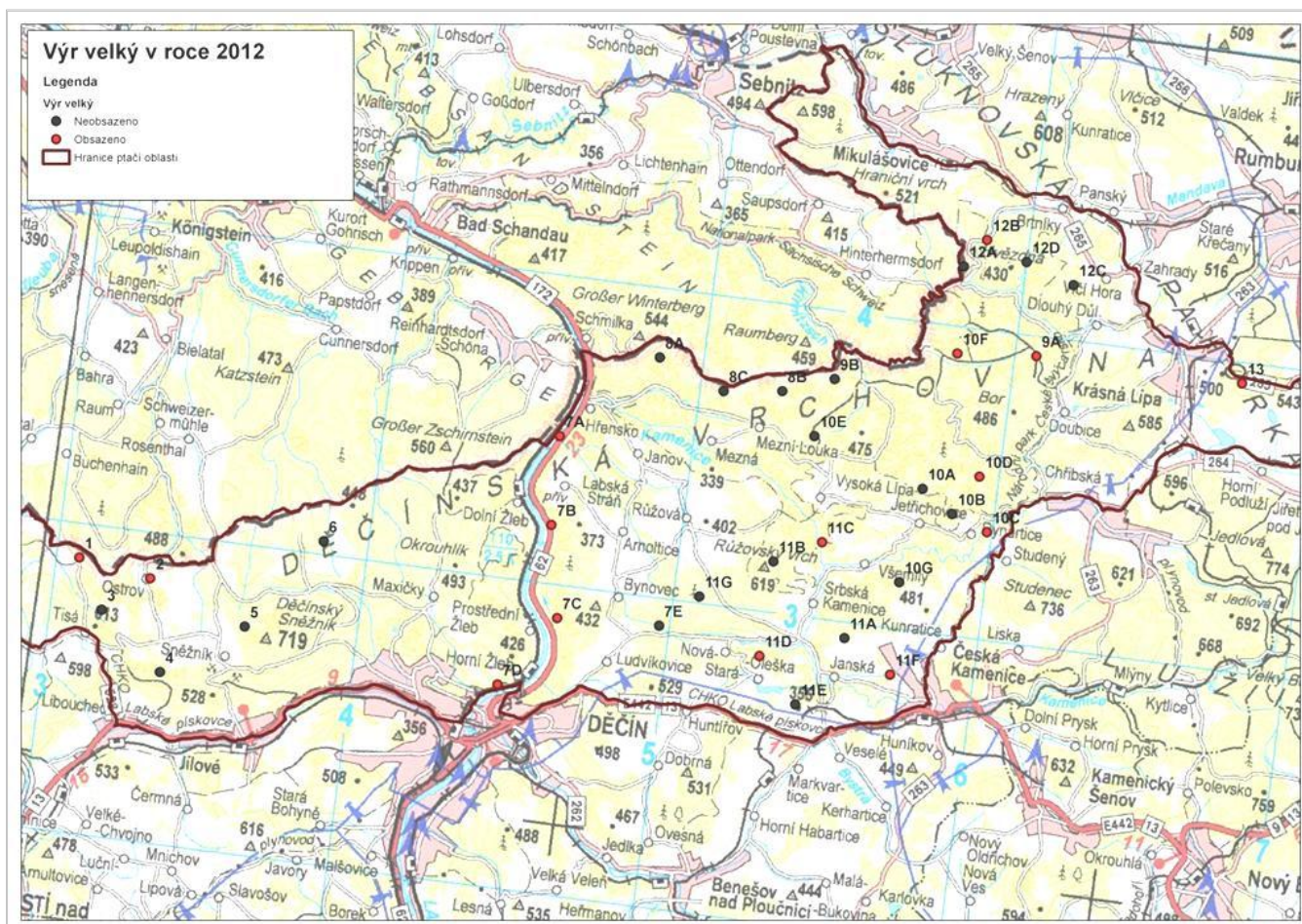

Výr velký (*Bubo bubo*)

V roce 2012 bylo identifikováno celkem **15 obsazených lokalit**. Byla prokázána 4 hnízdění, z nichž tři byla úspěšná (2x1 + 1x2 mláďata) a jedno neúspěšné. Z výše uvedeného důvodu potvrzujeme naši domněnku o počtu odhadovaných výřích teritorií v ptačí oblasti Labské pískovce na 20 – 25.

Na území jsou stále ještě poměrně rozsáhlá území, na nichž zatím výr aktuálně prokázán nebyl, či byl zaznamenán jen nepravidelně nebo historicky. Jedná se zejména o oblast Mikulášovicka a levobřežní části PO. Problémem zůstává

dohledávání hnízd, neboť v tomto terénu je to mimořádně obtížné a extrémně časově náročné. Také hnízdění úspěšnost vzhledem k úživnosti a predačnímu tlaku bude zřejmě velmi nízká.

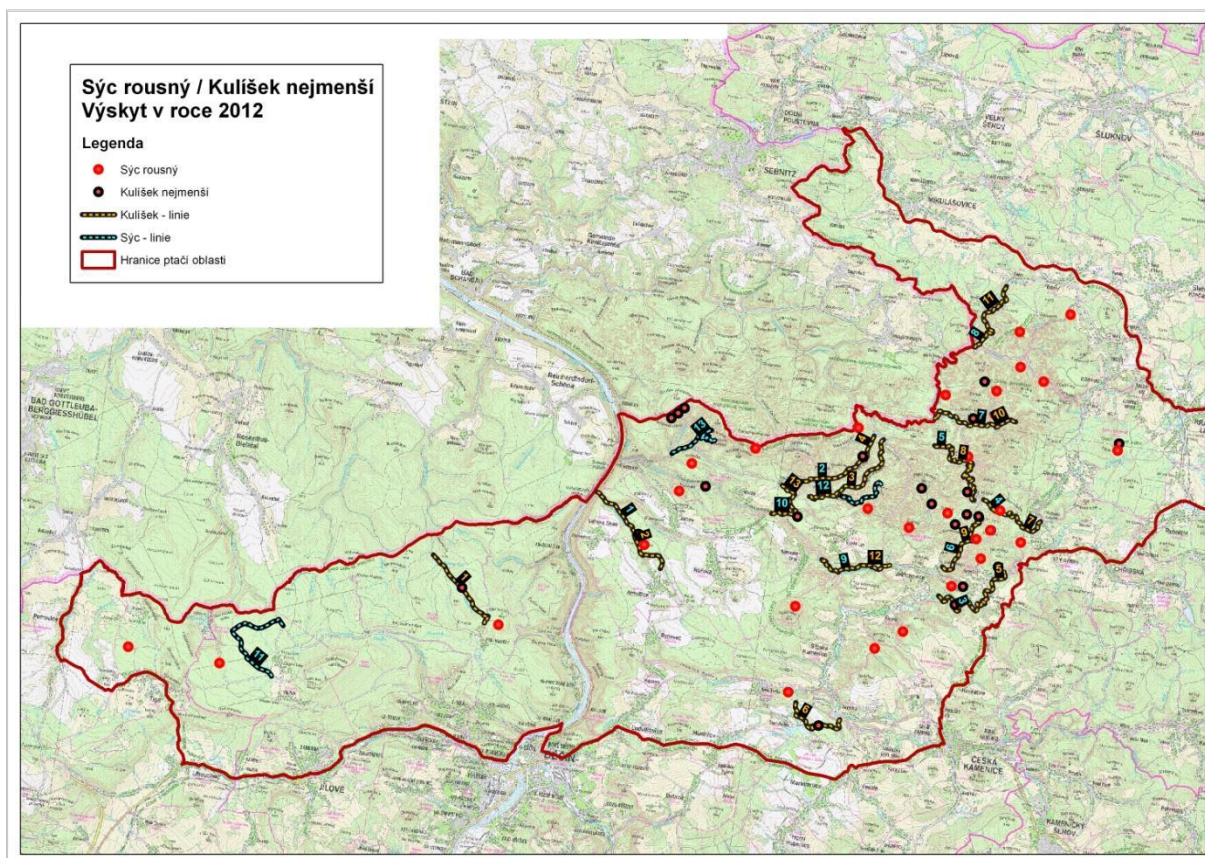
Kulišek nejmenší (*Glaucidium passerinum*) a sýc rousný (*Aegolius funereus*)

Sčítání bylo prováděno u každého druhu na celkem 13 liniích, a to v termínech daných metodikou. Dále byly tyto druhy zaznamenávány i mimo tyto linie.

Výsledky:

- kulišek nejmenší – z celkem 13 linií byl zaznamenán na 9 liniích v celkovém počtu **10 volajících samců**. Mimo linie bylo dále zaznamenáno dalších **21 volajících samců**.
- sýc rousný – z celkem 13 linií byl zaznamenán na 6 liniích v celkovém počtu **6 volajících samců**. Mimo linie bylo dále zaznamenáno dalších **24 volajících samců**.

**Zimující vodní ptáci 14. 1. – 16. 1.
2012**

*Benda, Lobotka, Půlpán, Procházková,
Rohlík, Rajchl, Rybář, Šena*

**14.1. Děčín - Zámecký rybník (Benda,
Půlpán, Rohlík, Procházková, Rajchl,
Rybář):**

- kormorán velký – 3 (2 ad. + 1 imm.)
- labuť velká - 22 (z toho 5 imm.)
- kachna divoká - 137 (82 samců + 55 samic)
- lyska černá – 3
- polák chocholačka – 10 (5 samců + 5 samic)
- polák velký – 6 (4 samci + 2 samice)
- hohol severní – 1 samec
- racek stříbřitý – 1 ad.

**14.1. Děčín – Terezínský rybník (DC –
Bělá) (Půlpán, Rajchl):**

- potápka malá - 1
- kachna divoká – 46 (27 samců + 19 samic)
- kachnička mandarínská – 1 samec

**14.1. Jílovský potok (Jílové – soutok)
(Půlpán, Rajchl):**

- čírka obecná – 4 (3 samci + 1 samice)
- volavka popelavá - 2
- kachna divoká – 113 (64 samců + 49 samic)
- skorec vodní – 9
- ledňáček říční – 1

**14.1. Labe – Přerov – Děčín (Půlpán,
Rohlík, Procházková, Rybář):**

- kormorán velký – 32 (25 ad. + 7 imm.)
- volavka popelavá – 1
- kachna divoká – 88 (55 samců + 33 samic)
- racek bělohavý/stříbřitý – 1 ad.
- potápka malá – 2

- ledňáček říční – 2

**14.1. Labe – Děčín – státní hranice
(Benda, Rajchl):**

- kormorán velký 45 (44 ad. + 1 imm.)
- kachna divoká 99 (61 samců + 38 samic)
- lyska černá – 1
- morčák velký – 4 (3 samci + 1 samice)
- potápka malá – 1
- husa běločelá – 3
- husa polní – 1
- racek bělohavý/stříbřitý – 1
- kachna pižmová – 1

**14.1. Stará Oleška – rybník (Benda,
Rajchl):**

- kormorán velký – 1 imm.
- labuť velká – 5 (2 ad. + 3 imm.)
- kachna divoká – 1 pár

**14.1. Nová Oleška – rybníky (Benda,
Rajchl):**

- labuť velká – 3 (2 ad. + 1 imm.)
- kachna divoká – 3 (2 samci + 1 samice)

**14.1. Markvartice – rybník (Benda,
Půlpán, Rohlík,**

Procházková, Rajchl, Rybář):

- kachna divoká – 1 samec

**13.1. Mandava – Varnsdorf, Rumburk
(Procházková, Lobotka):**

- kachna divoká – 294 (179 samců + 115 samic)
- polák chocholačka – 1 samice
- skorec vodní – 1
- ledňáček říční – 1
- kachna pižmová – 1

**13.1. Varnsdorf – rybník Kočka
(Procházková):**

- neg.

**13.1. Varnsdorf – rybník u Billy
(Procházková):**

- kachna divoká – 31 (19 samců + 12 samic)

**13.1. Varnsdorf – rybník Valcha
(Procházková):**

- neg.

**13.1. Chřibská – rybník pod přehradou
(Procházková):**

- neg.

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

13.1. Chřibská - nádrž (Procházková):

- volavka popelavá –

15.1. Ploučnice – Děčín – Žandov - Police

(Půlpán, Rybář):

- volavka popelavá - 3

15.1. Karlovka - rybníky (Půlpán):

- neg.

13.1. Rybníště - Školní rybník

(Šena):

- neg.

13.1. Horní Podluží - Velký rybník

(Šena):

- neg.

13.1. Horní Podluží – Světlík (Šena):

- neg.

13.1. Krásná Lípa – Cimrám (Šena):

- kachna divoká - 58 (32 samců + 26 samic)

- kormorán velký – 1 ad.

- kachna divoká – 121 (72 samců + 49 samic)

- skorec vodní – 8

- ledňáček říční

13.1. Rumburk – Zátíší (Šena):

- kachna divoká - 6 (4 samců + 2 samice)

13.1. Rumburk - přehrada u trafostanice (Šena):

- neg.

13.1. Rumburk - Pivovarský rybník

(Šena):

- kachna divoká - 33 (18 samců + 15 samic)

13.1. Rumburk – Racek (Šena):

- kachna divoká - 4 (3 samci + 1 samice)

13.1. Šluknov - Bobří rybník (Šena):

- neg.

13.1. Šluknov - Luční rybník (Šena):

- kachna divoká - 10 (6 samců + 4 samice)

13.1. Lipová - Zámecký rybník (Šena):

- kachna divoká - 22 (12 samců + 10 samic)

- labuť velká - 1 imm.

13.1. Lipová - Sohlandský rybník (Šena):

- labuť velká - 4 (2 ad. 2 imm.)

13.1. Šluknov – Rybníčná Šena):

- labuť velká - 2 ad.

13.1. Šluknov – město (Šena):

- volavka popelavá - 1

Výsledky sčítání zimujících kormoránů velkých (Phalacrocorax carbo)

na nocovištích

Miroslav Rybář

V zimní sezoně 2011/2012 bylo patrné záměrné rušení kormoránů velkých na nocovišti u Labe v Prostředním Žlebu. To se projevilo tak, že kormoráni se začínali sletovat na nocoviště až za tmy, kdy rušení již pominulo. Dále se to projevilo tím, že kormoráni začínají využívat jako nocoviště

i jiné lokality a to zejména stromy při ústí Studeného potoka do Labe nedaleko Hřenska.

Prostřední Žleb

17. 10. 2011 – 0

18. 11. 2011 – 90 (82 ad. + 8 imm.)

18. 12. 2011 – 71 (69 ad. + 2 imm.),

Suchá Kamenice – 58 (56 ad. + 2 imm.)

15. 1. 2012 – 38 (31 ad. + 7 imm.),

Suchá Kamenice – 6 (5 ad. + 1 imm.)

13. 2. 2012 – 74 (73 ad. + 1 imm.)

12. 3. 2012 – 74 (68 ad. + 6 imm.)

Sčítání vodních ptáků

14. 4. – 15. 4. 2012

**Benda, Lobotka, Půlpán, Procházková,
Rohlík, Šena, Švihlík, Heřt, Liška**

14.4. Veselé – rybník u nádraží (Půlpán,

Rohlík, Heřt, Procházková):

- volavka popelavá – 2
- volavka bílá - 2
- lyska černá - 2

14.4. Stará Oleška – rybník (Půlpán, Rohlík,

Heřt, Procházková):

- potápka černokrká – 1
- pochop rákosní – 1 pár
- labuť velká – 5 ad.
- kopřivka obecná – 4 páry
- lyska černá – 24
- kachna divoká – 19 (11 samců + 8 samic)
- strnad rákosní – 1 samec
- volavka bílá – 10
- potápka malá - 5

14.4. Markvartice – rybník (Půlpán, Rohlík,

Heřt, Procházková):

- kachna divoká – 8 (4 samci + 4 samice)

14.4. Karlovka – rybník u silnice (Půlpán,

Rohlík, Heřt, Procházková):

- kachna divoká – 1 pár
- lyska černá – 3
- kopřivka obecná – 3 (1 samec + 2 samice)

14.4. Karlovka – Velký rybník (Půlpán,

Rohlík,

Heřt, Procházková):

- lyska černá – 8
- kopřivka obecná – 9 (4 samci + 5 samic)
- moták pochop – 1 samice
- polák chocholačka – 10 párů
- kachna divoká – 12 (7 samců + 5 samic)

14.4. Karlovka – Malý rybník (Půlpán, Rohlík,

Heřt, Procházková):

- lyska černá - 2

14.4. Stará Oleška - Malý rybník (Půlpán,

Rohlík, Heřt, Procházková):

- kachna divoká – 2 samci
- labuť velká – 2 ad.
- kachna divoká – 1 pár

14.4. Karlovka – kaskáda (rybníky) (Půlpán,

Rohlík, Heřt, Procházková):

- lyska černá - 2

14.4. potok Bystrá – úsek – Kerhartice -

Veselé (Půlpán, Rohlík, Heřt, Procházková):

- skorec vodní – 2
- konipas horský – 2
- čáp bílý – 2
- kachna divoká – 6 (4 samci + 2 samice)

17.4. rybníček u vodní nádrže Chřibská

(Procházková):

- kachna divoká - 1 pár

17.4. Chřibská – rybník Tomišák

(Procházková)

- kachna divoká – 1 samec

14.4. Rumburk - Mandava (Lobotka):

- kachna divoká - 18 (13 samců + 5 samic)
- konipas horský - 2

13.4. Varnsdorf - Mandava (Procházková):

- kachna divoká - 91 (67 samců + 24 samic)
- racek chechtavý – 1
- skorec vodní – 4
- konipas horský - 2

13.4. Varnsdorf - rybník Kočka

(Procházková):

- kachna divoká - 3 (2 samci + 1 samice)

13.4. Varnsdorf - rybník u Billy

(Procházková):

- kachna divoká - 15 (12 samců + 3 samice)

13.4. Varnsdorf - rybník Valcha

(Procházková):

- kachna divoká - 5 (3 samci + 2 samice)

18.4. Varnsdorf – Varnsdorfský rybník

(Procházková):

- kachna divoká - 8 (5 samců + 3 samice)

15.4. Labe (Přerov – Děčín) (Benda, Liška,

Rohlík):

- kachna divoká – 17 (13 samců + 4 samice)
- strnad rákosní – 1 samice

15.4. Labe (Děčín - Hřensko) (Benda, Liška, Rohlík):

- kachna divoká – 16 (14 samců + 2 samice)
- volavka popelavá – 2
- kormorán velký – 1 imm.

15.4. Děčín – Zámecký rybník (Benda, Liška, Rohlík):

- kachna divoká – 32 (29 samců + 3 samice)
- labuť velká – 27 (12 ad. + 15 imm.)

14.4. Rybníště - Školní rybník (Šena):

- potápka roháč - 2 ex., hnízdo

14.4. Horní Podluží - Velký rybník (Šena):

- labuť velká - 4 ex., 3 ad., 1 juv.
- volavka popelavá - 5 ex., ad.
- potápka roháč - 3 ex.
- kachna divoká - 10 ex., ad., 7 M, 3 F
- husa velká – 2 ex.
- lyska černá – 1 ex.
- polák chocholačka – 1 M
- čírka modrá – 4 ex. 2 M, 2 F
- slípka zelenonohá – 1 ex.

14.4. Horní Podluží – Světlík (Šena, Švihlík):

- kachna divoká - 8 ex., ad., 5 M, 3 F
- volavka bílá - 2 ex.

- polák chocholačka – 1 M

14.4. Krásná Lípa – Cimrák (Šena):

- kachna divoká - 5 ex., ad., 4 M, 1 F

14.4. Rumburk – Zátíší (Šena):

- kachna divoká - 7 ex., ad., 4 M, 3 F

14.4. Rumburk - přehrada u trafostanice (Šena):

- napuštěný do 3/4, 0 ex.

14.4. Rumburk - Pivovarský rybník (Šena):

- kachna divoká - 2 ex., ad., M

14.4. Rumburk – Racek (Šena):

- kachna divoká - 3 ex., ad., 2 M, 1 F

14.4. Šluknov - Bobří rybník (Šena):

- 0 ex.

14.4. Šluknov - Luční rybník (Šena):

- 0 ex.

14.4. Lipová - Zámecký rybník (Šena):

- kachna divoká - 24 ex., ad., 13 M, 11 F
- labuť velká - 2 ex., ad., hnízdo

14.4. Lipová - Solandský rybník (Šena):

- labuť velká - 2 ex., ad., hnízdo
- kachna divoká - 1 ex., ad., M
- potápka malá - 2 ex., ad.
- polák chocholačka - 8 ex., ad., 6 M, 2 F
- lyska černá - 4 ex., ad.

14.4. Šluknov – Rybníčná (Šena):

- labuť velká - 1 ex., ad., hnízdo
- volavka popelavá - 1 ex., ad.

- kachna divoká - 3 ex., ad., 2 M, 1 F

14.4. Šluknov – město (Šena):

- labuť velká - 1 ex., ad., (partner labutě z Rybníčné)

- kachna divoká - 3 ex., ad., 2 M, 1 F

**Ornitologický průzkum na území
plánovaného plavebního
stupně Děčín**

Petr Lumpe

V roce 2012 byl v Děčíně pro doplnění údajů získaných v předešlých letech proveden ornitologický průzkum v místech zasažených budoucí stavbou plavebního stupně Děčín. Cílem bylo zjištění aktuální situace a kvantifikace ptačích druhů na vytyčených místech s největším výskytem ptáků.

V říční nivě Labe byly vytipovány úseky, jimž byla věnována zvýšená pozornost. Obecné pozorování a liniové sčítání se provádělo v 5 – ti oblastech levý břeh v oblasti profilu plavebního stupně a

přilehlé cyklostezky – prioritní a plošně nejrozsáhlejší oblast, intravilán Děčína při ústí Jílovského potoka a Ploučnice, stromové porosty na pravém břehu Labe naproti zimnímu přístavu Rozbělesy, pravobřežní břehový porost mezi loděnicí v Křešicích a širší oblastí za ČOV Boletice a v oblasti pravobřežních koncentračních výhonů mezi Nebočady a PP Nebočadský luh.

Lokalita byla navštěvována v období od 29. 5 do 28. 7. Pozorování se účastnili Petr Lumpe, Ivan Svoboda a Markéta Ticháčková. Celkem bylo na zkoumaném území v hnízdní době od 29.5 do 28.7 pozorováno 64 druhů ptáků, z nichž 12 patří mezi druhy zvláště chráněné podle zák. 114/92 Sb. Přehled druhů je v následující tabulce:

Druh	NV	ČOV	M	SN	C	Kategorie	395/92 Sb.
Bažant obecný				x		B1	
Brhlík obecný	x	x			x	D12	
Břehule říční	x		x			B1	O
Budníček menší	x	x	x	x	x	D12	
Budníček větší		x				B2	
Cvrčilka říční		x		x		B2	
Čáp černý	x				x	B1	
Červenka obecná				x		B1	SO
Dlask tlustozobý					x	B1	
Drozd brávník					x	D12	
Drozd kvíčala	x	x	x	x		D14	
Drozd zpěvný	x	x	x		x	D12	
Holub doupňák					x	C4	
Holub hřivnáč					x	C3	
Jiříčka obecná	x	x	x	x	x	B1	SO
Kachna divoká	x	x	x	x	x	D12	
Káně lesní		x				B1	
Konipas bílý	x			x	x	C4	
Konipas horský				x		B1	
Kos černý	x	x	x	x	x	D14	
Kukačka obecná		x				B1	

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

Labuť velká				x		D12	
Ledňáček říční				x		B1	SO
Lejsek šedý	x		x		x	D14	O
Luňák červený	x					B1	KO
Mlynařík dlouhoocasý					x	C3	
Pěnice černohlavá	x	x	x	x	x	D12	
Pěnice hnědokřídla	x	x	x	x	x	D14	
Pěnice slavíková	x	x	x	x	x	D12	
Pěnkava obecná	x		x	x	x	C4	
Pěvuška modrá	x	x		x	x	C4	
Poštolka obecná	x	x	x		x	D14	
Racek bělohlavý	x		x			A0	
Racek bouřní		x				A0	
Rákosník velký				x		B2	
Rákosník zpěvný	x	x	x	x	x	D12	
Rehek domácí		x		x	x	D14	SO
Rehek zahradní				x		C3	
Rorýs obecný	x	x	x	x	x	C4	
Slavík obecný		x				B2	
Sojka obecná					x	B1	O
Stehlík obecný	x	x	x			C3	O
Straka obecná	x	x	x	x	x	D13	
Strakapoud velký	x	x		x	x	B1	
Strnad obecný	x					B2	
Strnad rákosní	x	x	x			B2	
Sýkora babka					x	B1	
Sýkora koňadra	x	x	x	x	x	D14	
Sýkora modřinka	x	x	x	x	x	D13	
Šoupálek dlouhoprstý	x					B1	
Špaček obecný	x	x	x	x	x	D14	
Ťuhýk obecný	x				x	D14	
Vlaštovka obecná	x		x	x		B1	
Volavka popelavá	x	x			x	B1	
Vrabec domácí				x		D14	
Vrabec polní		x	x	x		B1	O
Vrána černá		x	x	x	x	B1	O
Vrána šedá	x	x	x			B1	
Zvonek zelený		x	x	x	x	C4	
Zvonohlík zahradní					x	C3	
Žluna zelená			x	x		B2	
Datel černý							
Hrdlička zahradní							O
Krkavec velký							

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

Na všech 5 úsecích bylo provedeno liniové sčítání při kterém bylo evidováno celkem 716 ptáků v 61 druzích.

Při porovnání jednotlivých linií jsou počty poměrně vyrovnané, ale se zohledněním rozlohy se situace mění. Největší hustota ptáků

je dle očekávání v porostech Nebočad. Pak následuje intravilán města a nejmenší hustota je v okolí cyklostezky, kde je pro ptáky krásné prostředí, ale s relativně nižším obsazením. Nutno zde ovšem vzít v úvahu, že se nejedná o hnízdící páry, ale o jedince a navíc se zde vyskytují i jiříčky, rorýsi či špačkové, kteří mohou početnost poněkud vychýlit.

Tab. 1: Porovnání velikosti, počtu prokázaných druhů, počtu pozorovaných jedinců a hustoty ptactva na jednotlivých sledovaných liniích.

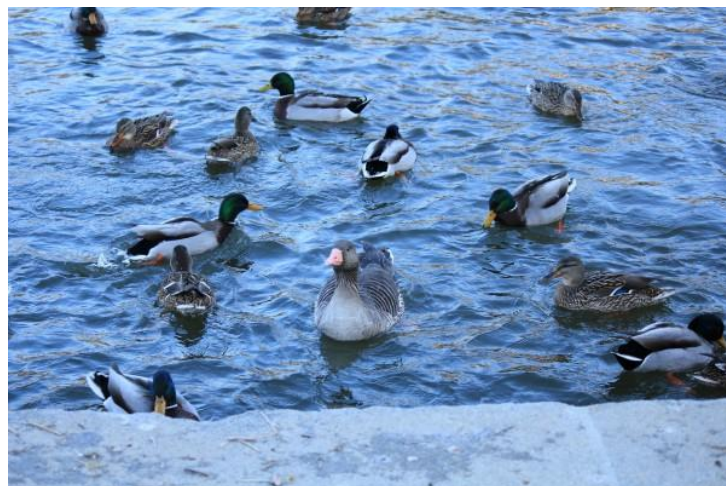
Linie	Plocha m ²	Celkový počet druhů	Celkový počet jedinců	Počet jedinců s pravděpodobným a prokázaným hnízděním	Celková denzita (jedinci/ha)	Denzita hnízdících jedinců
Okolí	160000	35	178	168	11	11
Intravilán	70000	34	138	38	20	5
Staroměstské	64000	28	135	73	21	11
Okolí ČOV	70000	33	116	62	17	9
Nebočadské	48000	34	149	93	31	19

Z kriticky chráněných druhů zde byl zaznamenán pouze luňák červený (*Milvus milvus*), který zde byl pozorován při lovu. Využívá toto místo jen jako potravní lokalitu. Silně ohrožené druhy jsou 4. Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) zde hnízdí a využívá k tomu strmého břehu Jílovského potoka, což je jedno z mála míst, ne-li jediné, které má v této oblasti k dispozici. Obsazená hnízdí dutina byla nalezena R. Vlčkem 28. 5. 2012. Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*) je asi nejzajímavějším druhem tohoto území. Jeho hnízdo se však ani letos nepodařilo na daném úseku najít.

Byl zde pozorován 4x od 13. do 17. června (Benda, Horyna, Straka) a je zapotřebí s tímto druhem stále počítat jako s potenciálním hnízděčem. Dalším silně ohroženým druhem je čáp černý (*Ciconia nigra*), Ten byl však pozorován pouze na přeletu, nemá k tomuto místu žádný pevnější vztah, Je však možné, že sem občas zaletuje za potravou. Rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*) byl slyšen pouze jednou a to 28. 5., protože však byl zaznamenán 6.5. P. Bendou je možné, že se zde pokoušel i hnízdit.

Ohrožená břehule říční (*Riparia riparia*) hnízdí v několika párech v drenážních trubkách v centru města. Pod bývalou restaurací Atlantik bylo zjištěno 6 obsazených trubek. Zajímavá je nepřítomnost bramborníčka černočerného (*Saxicola torquata*), který nyní hnízdil jen v počtu jednoho páru v zimním přístavu (Benda) jinak prakticky vymizel.

Niva Labe v Děčíně je poměrně pestrým a ptáky dobře obsazeným územím a bylo by moc dobře, kdyby se tyto lokality podařilo zachovat.

**Mapování a kroužkování
vybraných ptačích druhů v NPČŠ
v roce 2012**

Václav Šena

V tomto roce jsem se opět zaměřil hlavně na monitoring **holuba doupňáka** (*Columba oenas*) a **datla černého** (*Dryocopus martius*). Mapování jsem provedl na vybraných lokalitách Richterova chata, Vosí vrch, Piket a Suchý vrch.

- 1. Datel černý:** u tohoto druhu jsem našel ve čtyřech dutinách 13 pull., **12 pull. okroužkováno**, počet mláďat byl 3 x 3 a 1 x 4, všechny dutiny byly umístěny v buku lesním (*Fagus sylvatica*).
 - 1. Richterova chata:** D1 21. 05. 2012 - 3 pull., kroužkování
 - 2. Vosí vrch:** D13 (nová) 21. 05. 2012 - 3 pull.
 - 3. Piket:** D 15.0.2012 - 4 pull., kroužkování
 - 4. Suchý vrch:** D10 21. 05. 2012 - 3 pull., 2 pull. kroužkována, třetí příliš malé
- 2. Holub doupňák:** u tohoto druhu jsem našel ve třech dutinách 5 pull., ve 2 dutinách nalezena vejce, 2 x 2, **5 pull. okroužkováno**. Všechny dutiny byly umístěny v buku lesním (*Fagus sylvatica*).
 - 1. Rudolfstein:** 02. 05. 2012: D5 - 2 vejce
D7 - 2 vejce
D6 - 2 pull., kroužkování
 - 2. Limberk:** 13. 05. 2012: D1 - 1 pull., kroužkování
 - 3. Suchý vrch:** 13. 5. 2012: D7 - 2 pull., kroužkování

Dále jsem v tomto roce kroužkoval v NPČŠ mláďata sokola stěhovavého (*Falco peregrinus*) a sýce rousného (*Aegolius funereus*).

3. Sokol stěhovavý:

- 1. Jetřichovice:** 15. 05. 2012 - 4 pull., kroužkování.
 - 2. Dravčí stěny:** 11. 05. 2012 - 2 pull., kroužkování, dvě vejce s odumřelými zárodky
 - 3. Bránové stěny:** 11. 05. 2012 - 3 pull., kroužkování
 - 4. Dlouhodobské stěny:** 11. 05. 2012 - 4 pull., kroužkování
 - 5. Táborový důl:** 30. 05. 2012 - 2 pull., kroužkování, jedno proseklé a vyschlé vajíčko
- Okroužkováno 15 pull.**

4. Sýc rousný:

- 1. Richterova chata:** 21. 05. 2012 - 5 pull., dutina nedostupná
 - 2. Piket:** 21. 05. 2012 - 4 pull., kroužkování
- Okroužkována 4 pull.**

V roce 2012 jsem na území NPČŠ okroužkoval celkem **36 mláďat**, ze **čtyř** vybraných ptačích druhů.

Zpětná hlášení z našeho regionu

Hlášení kroužkovaného ptáka

Národní muzeum
Kroužkovácí stanice
Hornoměřcholupská 34
102 00 Praha 10
e-mail: krouzkovaci_stanice@nm.cz
Tel./fax: 271 961 256

Data kroužkování		Data nálezu	
Kroužek	PRAHA YY 517	Datum	22.5.2012
Druh	CICONIA CICONIA	Místo	Markvartice
	Čáp bílý	Okres	Děčín / CZ18
Pohlaví	neurčeno	Stát	Czech Republic
Věk	pullus	Upřesnění	
Datum	21.6.2008	Souřadnice	50°46' N 14°21' E
Místo	Raspenava	Druh	CICONIA CICONIA
Okres	Liberec / CZ14		Čáp bílý
Stát:	Czech Republic	Pohlaví	neurčeno
Upřesnění		Věk	full grown
Souřadnice	50°54' N 15°08' E	Kondice	čerstvě mrtev [méně než 1 týden] (2)
Poznámka		Okolnosti	sražen vlakem (41)
Kroužkovatel	Chvapil Stanislav (131)	Poznámka	nebo autem
		Nálezce	Benda Pavel (780)

Vzdálenost (km) 56 Uplynulý čas (dny) 1431 Směr 254,92 Ref: 23.5.2012/A55236

Hlášení kroužkovaného ptáka

Národní muzeum
Kroužkovácí stanice
Hornoměřcholupská 34
102 00 Praha 10
e-mail: krouzkovaci_stanice@nm.cz
Tel./fax: 271 961 256

Data kroužkování		Data nálezu	
Kroužek	HIDDENSEE AA 7640	Datum	25.2.2012
Druh	CYGNUS OLOR	Místo	Děčín
	Labuť velká	Okres	Děčín / CZ18
Pohlaví	samec	Stát	Czech Republic
Věk	+1. rok	Upřesnění	Zámecký pond
Datum	23.6.2011	Souřadnice	50°47' N 14°13' E
Místo	Pratzschwitz	Druh	CYGNUS OLOR
Okres	Sachsen / DESN		Labuť velká
Stát:	Germany	Pohlaví	neurčeno
Upřesnění		Věk	+1. rok
Souřadnice	50°59' N 13°54' E	Kondice	živý (kontrolován, volný) (7)
Poznámka		Okolnosti	kroužek odečten bez chycení ptáka (28)
Kroužkovatel	HIDDENSEE VW, GER (10001)	Poznámka	
		Nálezce	Pólpan Miroslav (0)

Vzdálenost (km) 31 Uplynulý čas (dny) 247 Směr 135,03 Ref: 13.3.2012/C9421

Další hlášení
12.9.2011; Stará Oleška; CZ; 50°49' N 14°20' E ; 8; 28; Beran Václav; 37 km
11.10.2011; Stará Oleška; CZ; 50°48' N 14°20' E ; 8; 28; Beran Václav; 37 km
26.1.2012; Děčín; CZ; 50°47' N 14°13' E ; 7; 28; Herschmann Wolfgang; 31 km

Data kroužkování		Data nálezu					
Kroužek	GDANSK AC 4168	Datum	1.3.2012				
Druh	CYGNUS OLOR	Místo	Děčín				
	Labuť velká	Okres	Děčín / CZ18				
Pohlaví	samice	Stát	Czech Republic				
Věk	3. rok	Upřesnění	Zámecký pond				
Datum	20.2.2005	Souřadnice	50°47' N 14°13' E				
Místo	Świnoujście	Druh	CYGNUS OLOR				
Okres	Zachodnio-Pomorskie / PLZP		Labuť velká				
Stát:	Poland	Pohlaví	neurčeno				
Upřesnění		Věk	+2. rok				
Souřadnice	53°55' N 14°16' E	Kondice	živý (kontrolován kroužkovatelem, volný) (8)				
Poznámka		Okolnosti	chycen (20)				
Kroužkovatel	GDANSK RC, PL (10008)	Poznámka					
		Nálezce	Benda Pavel (780)				
Vzdálenost (km)	348	Uplynulý čas (dny)	2566	Směr	180,56	Ref:	13.3.2012/C9422

Další hlášení
 4.2.2011; Děčín; CZ: 50°47' N 14°13' E ; 7; 28; Kirchoff U.; 348 km
 26.1.2012; Děčín; CZ: 50°47' N 14°13' E ; 7; 28; Herschmann Wolfoana; 348 km

PŘEHLED OKROUŽKOVANÝCH PTÁKŮ ZA ROK 2012

Pavel Benda, Václav Šena

V. Šena:

Luňák červený - 4 pull.
 Moták pochop - 2 pull.
 Jestřáb lesní - 4 pull.
 Káně lesní - 4 pull.
 Sokol stěhovavý - 15 pull.
 Holub doupeňák - 24 pull.

Puštík obecný - 38 pull.
 Sýc rousný - 22 pull.
 Rorýs obecný - 1 juv.
 Datel černý - 31 pull.
 skorec vodní - 5 pull.
 lejsek černohlavý - 24 pull.

krkavec velký - 4 pull.
 špaček obecný - 3 pull.

**Celkem bylo okroužkováno
 181 mlád'at 14-ti druhů
 ptáků.**

P. Benda:

Bramborníček hnědý – 1 samec
 Ťuhák obecný – 2 samci
 Pěnice černohlavá – 1 samec, 1 samice
 Výr velký – 4 pull.
 Sýkora modřínka – 17 pull.
 Vrabec polní – 3 pull.

Čáp černý – 16 pull.
 Luňák červený – 2 pull.
 Vlaštovka obecná – 10 pull.
 Pochop rákosní – 2 pull.

**Celkem bylo okroužkováno
 59 kusů 10-ti druhů ptáků.**

Ornitologické střípky 2012

sestavil Pavel Benda

Volavka bílá

- 16.3., 1 ks, Rybniště – Velký r. (Procházková); 20.3., 1 ks, Šluknov – Luční r. (Neckář); 22.3., 25.3., 29.3., 1 ks, Olešský r. (Benda); 9.4., 4 ks, Světlík (Šena)

Bukáček malý

- 15.7., 1 samec, Olešský r. (Benda)

Husa velká

- 18.3., 2 ks, Rybniště – Velký r. (Procházková)

Husice nilská

- 10.6., 1 pár, Petrovice (Hanousek)

Kopřivka obecná

- 22.3., 4 páry, Olešský r. (Benda); 25.3., 7 párů, Olešský r. (Benda); 16.3., 5 ks, Rybniště – Velký r. (Procházková); 22.4., 4 páry, Olešský r. (Benda)

Čírka obecná

- 19.1., 1 samec, DC – Zámecký r. (Horyna)
15.3., 2 páry, Šluknov – Luční r. (Neckář);
16.3., 6 ks, Rybniště – Velký r. (Procházková)

Čírka modrá

- 16.3., 2 páry, Rybniště – Velký r. (Procházková); 22.3., 2 páry, Olešský r. (Benda); 18.3., 8 ks, Rybniště – Velký r. (Plekanec)

Zrzohlávka rudozobá

- 1.3., 1 samec, DC – Zámecký r. (Benda)

Polák velký

- 16.3., 3 samci, Rybniště – Velký r. (Procházková)

Polák chocholačka

- 22.6., 1 samice + 4 juv., Rumburk – pískovna (Neckář); 8.7., 1 samice + 8 juv., Šluknov – Rybničná (Šena, Neckář)

Hohol severní

- 22.2., 1 samec, DC - Labe, soutok (Benda);
29.2., 2 samci + 1 samice, DC – Zámecký r. (Řehák); 26.12., 1 samec, DC – Zámecký r. (Benda)

Morčák velký

- 16.3., 5 ks, Rybniště – Velký r. (Procházková)

Hvízdák euroasijský

- 16.3., 2 páry, Rybniště – Velký r. (Procházková)

Luňák hnědý

- 12.3., 1 ks, Varnsdorf (Plekanec)

Orel mořský

- 14.2., 16.3., 18.3., 10.4., 1 ks, Rybniště – Velký r. (Neckář, Procházková, Plekanec, Šena); 22.4., 1 ks, Olešský r. (Benda)

Orlovec říční

- 10.4., 1 ks, Rybniště – Velký r. (Šena)

Moták pilich

- 16.3., 1 samice, Rybniště – Velký r. (Procházková); 22.3., 1 samec, Velký Šenov (Šena)

Káně rousná

- 25.2., 1 ks, 16.3., 3 ks, Rybniště – Velký r. (Neckář, Procházková); 9.3., 1 ks, Světlík (Neckář)

Ostříž lesní

- 14.4., 1 ks, Chřibská (Hrabal); 18.4., 1 ks, Všemilská planina (Lobotka J.)

Tetřevěk obecný

- 16.4., 1 samec, Sněžník – Tisá (Slavičková)

Čejka chocholatá

- 25.2., 24 ks, Rybníště – Velký r. (Neckář); 2.3., 1 ks, Rabštejn (Benda); 9.3., 62 ks, Rybníště – Velký r. (Neckář); 11.3., cca 200 ks, přelet, Děčín (Bauer); 18.3., 1 pár, Rybníště – Velký r. (Plekanec)

Slučka malá

- 1.4., 1 ks, Tisá – vojenský proctor (Benda)

Jespák bojovný

- 9.3., 1 samice, Rybníště – Velký r. (Neckář)

Pisík obecný

- 2.5., 2 ks, Rybníště – Velký r. (Procházková)

Racek bouřní

- 25.2., 1 ks, Rybníště – Velký r. (Neckář)

Racek stříbřitý

- 1.3., 1 ks, DC – Zámecký r. (Benda)

Racek bělohlavý

- 16.3., 3 ks, Šluknov – Luční r. (Neckář); 26.12., 45 ks (30 ad. + 15 imm.), DC – Zámecký r. (Benda); 28.12., 10 ks, DC – Zámecký r. (Jelínková)

Sova pálená

- 1.4., 1 ks, Pysk (Bauer)

Sýček obecný

- 5.3., 1 volající samec, Chlum (Liška); 27.7., 2 ad. + juv., DC- Václavov (Bouška)

Dudek chocholatý

- 10.4., 1 ks, DC – Bynov (Lišková); 21.4., 1 ks, Chřibská (Procházková)

Krutihlav obecný

- 13.6., 1 samec, Ludvíkovice (Horyna); 29.6., 1 ks, Benešov nad Pl. (Rohlík)

Žluna šedá

- 24.2., 1 volající samec, NPR Růžák (Benda); 18.3., 2 ks, Rybníště – Velký r. (Plekanec)

Strakapoud prostřední

- 12.6., 2 ks, Malá Bukovina (Půlpán)

Lejsek bělokrký

- 15.5., 1 zpívající samec, DC – Pastýřská stěna (Benda)

Jikavec severní

- 26.1., 1 samec, DC – Kvádrberk (Benda); 16.2., 25 ks, Varnsdorf (Procházková)

Brkoslav severní

- 12.2., 1 ks, Rumburk (Lobotka D.); 31.12., 28 ks, Malá Bukovina – Karlovka (Půlpán)

„Objev“ zajímavé ornitologické lokality ve Šluknovském výběžku v roce 2012

Pavel Benda

Nalezení atraktivní ornitologické lokality je vždy velkou událostí a to zejména v České republice. Zde jsme svědky spíše opačného trendu, kdy jsou zajímavé lokality spíše znehodnocovány.

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

V letošním roce se můj kolega, výborný entomolog, Lukáš Blažej, zmínil, že u Varnsdorfu je odkaliště Velvety, kde jsou k vidění zajímavé věci. Říkal, že tam jsou raci, kulíci a že tam asi hnízdí. Každý ornitolog se pravidelně setkává s hlášenými od různých lidí, že někde něco zaručeně hnízdí či se tam vyskytuje nějaká vzácnost. Bohužel v naprosté většině případů se jedná o neznalost zpravodaje či záměru s jinými druhy.

Naštěstí v tomto případě to byla pravda! Na lokalitu jsme se s Lukášem vydali a já byl u vytržení. Na okraji Varnsdorfu těsně u státní hranice byl zapomenutý ptačí ráj. O této lokalitě z místních ornitologů totiž nikdo nevěděl.

Jednalo se skutečně o staré odkaliště, které je asi stále občas využíváno. Na volnou hladinu navazovaly po celém obvodu poměrně rozsáhlé porosty rákosy. Uprostřed se tyčila do výše asi 5 - 6 m nad hladinou jakási ukotvená plovoucí kovová věž. Na okrajích rákosí do volné hladiny místy vybíhaly uložené kaly s řídkou vegetací či byly

zcela bez ní. Lokalita je oplocená a prakticky bez návštěvníků. Na věži sedělo či v okolí poletovalo 20 – 25 racků chechtavých, na hladině se objevily na chvíli 2 potápky černokrké, které se však záhy ukryly v rákosí. Poletoval zde pár pochopů rákosních, vyplašili jsme pár kulíků říčních a ozvaly se i potápky malé.

Při dalších návštěvách v době hnízdění se tyto výše uvedené druhy pravidelně vyskytovaly, takže zde nepochybně i hnízdily. Při jedné z návštěv jsem se na nafukovacím člunu dopravil i k věži uprostřed a vylezl na ni.

U paty, kde rostlo trochu rákosí, hnízdila kachna divoká, ve výklenku bylo hnízdo konipasů bílých s mladými a na vrcholu věže bylo 5 hnízd racků chechtavých s vajíčky nebo čerstvě vylíhlými mláďaty.

Je to jediné hnízdiště racků chechtavých na Děčínsku a také jedno z mála v Ústeckém kraji. V příštím roce bych se chtěl věnovat průzkumu rozsáhlých rákosin, které by mohly skrývat další zajímavé druhy.

Vítání ptačího zpěvu na Krásnolipsku

Richard Nagel

Více než třicet zájemců o přírodu a ornitologii se v sobotu 5. května 2012 zúčastnilo tradiční jarní vycházky zaměřené na pozorování ptáků v okolí Krásné Lípy. V úvodu si účastníci nejprve prohlédli dermoplastické preparáty ptačích druhů ze sbírky národního parku, seznámili se s odbornou ornitologickou literaturou a měli také možnost získat řadu tematických propagačních materiálů. Pro dětské účastníky pak byla připravena hra „zvukové pexeso“, která ověřila jejich znalosti hlasových projevů ptáků.

Pak už se všichni vydali na procházku probouzející se jarní přírodou. Trasa opět vedla do oblasti významné ornitologické rezervace Velký rybník, která je součástí ptačí oblasti Labské pískovce. Během asi hodinové vycházky měli účastníci ideální možnost pozorovat volně žijící ptactvo a dozvědět se mnoho zajímavostí ze života pozorovaných druhů. Akce byla završena ukázkou odchyty a kroužkování několika ptačích jedinců, kteří byli následně vypuštěni zpět do volné přírody.

„V průběhu vycházky jsme zaznamenali na čtyři desítky ptačích druhů v celkovém počtu 93 jedinců, přičemž k nejzajímavějším pozorovaným druhům patří luňák červený a jeřáb popelavý. Okroužkovat se podařilo bramborníčka hnědého, dva samce tuhýka obecného a pár pěnice černohlavé“ zhodnotil akci Pavel Benda, ředitel Správy Národního parku České Švýcarsko a tradiční vedoucí jarní ornitologické exkurze.
S instalací ornitologických sítí a s odchytem ptáků mu jako vždy vydatně pomáhal Václav Šena, člen Ornitologického klubu při Labských pískovcích.

Pořádáním Vítání ptačího zpěvu se Správa Národního parku české Švýcarsko připojuje k aktivitám České společnosti

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

ornitologické, která vítání na celonárodní úrovni organizuje od roku 1992.

Tradice vítání byla založena v roce 1983 v britském Birminghamu, kde se tento den nazývá Dawn Chorus Day. Smyslem akce je oslava příchodu jara a

připomenutí nezastupitelné role ptactva v životě člověka. Motivací bylo také upozornění na neutěšené podmínky v příměstské přírodě průmyslových oblastí Anglie. Britové tento den kromě rozličných akcí slaví například i tak, že při snídani nekonzumují vejce.

Pozorování sokolů v Národním parku České Švýcarsko

Richard Nagel

Poprvé za dobu existence Národního parku České Švýcarsko měla letos veřejnost možnost nahlédnout do rodinného života divokých sokolů. Pod odborným dohledem Pavla Bendy, Václava Sojky a dalších pracovníků správy národního parku a za pomoci dalekohledů tak mohla celkem dvacítkou předem přihlášených zájemců sledovat například přilet sokolích rodičů k hnízdu či krmení mláďat. Realizaci této unikátní podívané předcházelo několik let zvažování sbírání zkušeností od kolegů ze

Saského Švýcarska, kde podobná pozorování s úspěchem nabízejí veřejnosti již několik let.

V Českém Švýcarsku proběhlo sledování hnízdících sokolů ve třech termínech na přelomu května a června, tedy v období, kdy sokolí mláďata zůstávají již běžně delší dobu sama na hnízdě. Díky pozorování z vhodných a dostatečně vzdálených míst bylo rušení sokolů minimální a ptáci hnízdění úspěšně dokončili.

Pozorování živých zvířat v jejich přirozeném prostředí je samozřejmě velmi atraktivní a tak se sledování sokolů na hnízdišti setkala mezi návštěvníky s velkým zájmem. Proto již nyní správa národního parku počítá s tím, že také v příštích letech nabídne zájemcům možnost nahlédnout do života některých, „ptačích drahokamů Českosaského Švýcarska“.

*Pozorování ptáků pro potěšení, nazývané také **birdwatching**, je zejména v zahraničí hojně rozšířenou aktivitou. Nemusí se přitom jednat vždy o silně ohrožené druhy, zájmu „birdwatcherů“ se často těší i druhy zcela běžné, žijící například v těsné blízkosti*

člověka. Důležitou zásadou při pozorování všech divokých zvířat (tedy nejen ptáků) však musí být minimalizování negativního vlivu vlastního pozorování na sledované jedince. Zájemci o lukrativní pohled do života zvířat by se tak neměli pokoušet o pozorování (případně filmování či ocenění) za každou cenu. Rušení volně žijících živočichů totiž může být kvalifikováno i jako porušení zákona na ochranu přírody a krajiny!

Čáp černý – report IX

Pavel Benda

V roce 2012 byl čáp černý vybrán jako jeden z cíleně monitorovaných ptačích druhů v ptačí oblasti Labské pískovce, která je součástí celoevropské soustavy NATURA 2000. V rámci tohoto cíleného monitoringu bylo identifikováno celkem **10 obsazených teritorií** a následně dohledáno 5 hnízd, z nichž bylo vyvedeno celkem **16 mláďat**. Mimo ptačí oblast bylo obsazeno další hnízdo a to v oblasti Českého středohoří poblíž Malé Veleně u Děčína. Zde byla okroužkována a následně vyvedena 4 mláďata.

Hnízdění:

- v reportu VI jsem vás informoval o zcela výjimečném hlášení, které přišlo z Německa, resp. ze spolkové země Baden - Württemberg. Zde poprvé v historii zahnízdil pár čápů černých (hnízdlo bylo na borovici) a jeden z rodičů 3 mláďat, která byla úspěšně vyvedena, byl náš čáp číslo **6151**, který se u nás vylíhl v roce 2006 ve skalním hnízdě na Doubicku. Hnízdiště v Německu se nachází nedaleko švýcarských hranic severně od Bodamského jezera. Pozitivní zpráva je, že tento náš černý čáp zde opět v tomto roce **úspěšně hnízdil**.

- další zpráva o hnízdění u nás vylíhlého čápa **6024** přišla také z Německa tentokrát ze sousedního **Saska**, kde u obce Eichgraben podařilo úspěšně vyvést 4 mláďata.

Tento čáp se vylíhl v roce 2003 nedaleko Doubic (3 roky před tím než výše uvedený).

Migrace:

- z **jižní Francie** se nám ozval náš starý známý čáp **6151** (viz také výše – hnízdění), který byl pozorován na lokalitě La capelière v oblasti Camarque, a to již 10. 1. 2012. Tento datum naznačuje, že zde pravděpodobně i zimoval a vynechal náročnou pouť do Afriky. O tomto čápovi máme již z minulosti hlášení z období migrace a to 28. 6. 2009 z Německa od obce Beifurt a z Francie od obce Arles z 10. 2. 2011.

- dokonce až z **Dánska** se ozval náš čáp **63JJ**, který byl v letošním roce okroužkován u Malé Veleně spolu se 3 sourozenci. Byl živ a zdrav pozorován na lokalitě Søgård Mose, v oblasti Bagenkop, Langeland, Syddanmark. V Dánsku se stal velkou mediální hvězdou.

- ze **Španělska** se ozval náš čáp **6358**, který byl kroužkován spolu se třemi sourozenci dne 24. 6. 2011 na stromovém hnízdě u Libouchce. Dne 10. 9. 2012 byl pozorován ve skupině 15 čápů černých na lokalitě Cañizar Lagoon, v oblasti Villarquemado, Teruel.

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

- již velkou spoustu hlášení (viz karta hlášení) máme od čápa **60M4**, který byl opět pozorován ve Francii na lokalitě Lake Temple v oblasti Champagne a to 28. 8. 2012. Tato lokalita je u něj velmi oblíbená, neboť zde byl pozorován i v letech

2004, 2006, 2007, 2008, 2009 a 2010. Máme údaje i o hnízdění a to u obce Tuhanec na Českolipsku v letech 2009, 2010 a 2011. Na závěr je nutno podotknout, že tento cestovatel se narodil v roce 2004 nedaleko Mezní Louky.

Colour ringing project on the Black Stork (*Ciconia nigra*) in the Czech Republic

Stéphane Gaillar Pavel Benda
France Czech Republic

(stephane.gaillar@pnrfo.org)
(p.benda@npcs.cz)

Date: 31-08-2012

Dear Sir/Madam,

We are grateful to you for your report of a ringed bird. You will find the details below. If you notice an error in the details provided would you please kindly write down your remarks on this letter and return it to us. Many thanks in advance. The purpose of bird ringing is to obtain correct and current particulars about the migration and other habits in birds.

Ringling data

Ring Number Praha	BX 14517 + white 60M4
Species	Black Stork (<i>Ciconia nigra</i>)
Sex	unknown
Age	pullus (3)
Ringling Date	09-06-2004
Ringling Place	Mezní Louka (District of Děčín), Czech Republic
Coordinates	N 50°52 E 14°19
Ringer	Pavel Benda
Remarks	

Recovery data

Ring No. Reported	white 60M4
Bird reported as	Black Stork (<i>Ciconia nigra</i>)
Recovery Date	28-08-2012
Finding Place	Lac du Temple, Aube, Champagne, France
Coordinates	N 48°18' 35 E 04°22'13
Sex	unknown
Age	adult
Condition	alive and probably healthy
Circumstances	colour ring number read in field
Finder	Stéphane Gaillard
Remarks	with 11 other storks (CN12)
Distance / direction / elapsed time	771 km / 252° / 3002 days

Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích 8 (2012)

Findings of the Black Stork:

Date	Place	Country	Lat	Lon	Km /direction/days			Finder
01-09-2004	Amance, Aube	F	N 48°18'	E 04°31'	762	252	84	S.Gaillard, F.Croset
02-09-2004	Amance, Aube	F	N 48°18'	E 04°31'	762	252	85	S.Gaillard, F.Croset
03-09-2004	Amance, Aube	F	N 48°18'	E 04°31'	762	252	86	S.Gaillard, F.Croset
27-08-2006	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'02	E 04°23'18	771	252	809	Lepage
02-09-2006	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'02	E 04°23'18	771	252	815	Lepage
07-09-2006	Piney, Aube	F	N 48°22'	E 04°20'	771	253	820	
08-09-2006	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'21	E 04°26'06	767	252	821	S. Gaillard
12-09-2006	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'21	E 04°26'06	767	252	825	S. Gaillard
13-09-2006	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'21	E 04°26'06	767	252	826	Olivier Paris
15-09-2006	Piney, Aube	F	N 48°22'	E 04°20'	771	253	828	
20-09-2006	Lac du Temple, Aube	F	N 48°19'15	E 04°22'52	770	252	833	S. Gaillard
26-09-2006	Piney, Aube	F	N 48°22'	E 04°20'	771	253	839	
26-09-2006	Piney, Aube	F	N 48°22'	E 04°20'	771	253	839	S. Gaillard
12-09-2007	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'21	E 04°26'06	767	252	1190	S. Gaillard
13-09-2007	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'02	E 04°23'18	771	252	1191	S. Gaillard
14-09-2007	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'02	E 04°23'18	771	252	1192	S. Gaillard
15-09-2007	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'02	E 04°23'18	771	252	1193	F. Croset
10-09-2008	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'	E 04°26'	768	252	1554	F. Croset
10-09-2008	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'21	E 04°26'06	767	252	1554	S. Gaillard
11-09-2008	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'48	E 04°27'19	766	252	1555	S. Gaillard
07-06-2009	Tuhanec	CZ	N 50°34'	E 14°28'	35	162	1824	P. Kurka
19-06-2009	pond Jílek, Zahrádky	CZ	N 50°37'38	E 14°30'24	30	153	1836	P. Kurka
07-09-2009	Lac du Temple, Aube	F	N 48°18'	E 04°26'	768	252	1916	F. Croset
15-05-2010	Tuhanec	CZ	N 50°34'	E	35	162	2166	P. Kurka
10-09-2010	Lac du Temple, F		N 48°18'26	E	767	252	2284	F. Croset
11-09-2010	Lac du Temple, F		N 48°18'26	E	767	252	2285	F. Croset
12-09-2010	Lac du Temple, F		N 48°18'26	E	767	252	2286	S. Gaillard
17-09-2010	Lac du Temple, F		N 48°18'21	E	767	252	2291	P.
09-05-2011	Tuhanec	CZ	N 50°34'	E 14°28'	35	162	2525	T. Stejskal
29-05-2011	Tuhanec	CZ	N 50°34'	E 14°28'	35	162	2545	P. Kurka

blue data - nesting area,
update history findings to date 30-08-2012 - Gaillard, Vrána

7.9.2009 Lac du Temple (F), photo Fabrice Croset 9.5.2011, Tuhanec (CZ), photo Tomáš Stejskal 7.9.2009 Lac du Temple (F), photo Fabrice Croset

Onemocnění Trichomonózou u mláďat dravců na hnízdech

Václav Šena

Trichomonóza je parazitální onemocnění způsobené jednobuněčným bičíkovcem *Trichomonas gallinae*. Onemocnění se vyskytuje u holubů, dravců, papoušků a mnoha jiných druhů volně žijících ptáků.

Onemocnění ptáků je známé již ze středověku, kdy způsobovalo významné problémy v chovech dravců pro sokolnické účely. Hlavním hostitelem trichomonád jsou holubi, následují dravci a sovy. U zpěvného ptactva byly zjištěny infekce trichomonádami u vrabce domácího, zvonka zeleného a pěnkavy obecné.

Trichomonády mají tělo hruškovitého tvaru velikosti 12 – 20 um. V méně příhodném prostředí jsou trichomonády schopné vytvářet kulovité bezbičíkaté pseudocysty, které dokážou přežít zhoršené okolní podmínky a mohou se opět přeměnit v pohyblivou formu (tzv. trofozoit). Tyto pseudocysty se významně uplatňují při přenosech onemocnění.

U holubů jsou infekcí trichomonádami postiženy především dutina zobáku a navazující jícn. U bažantů a koroptví probíhají infekce trichomonádami především v tlustém střevě a slepých střevech, při generalizované formě se trichomonády nacházejí nejen v celém průběhu střeva, ale také v žaludcích a voleti. Krevními cestami mohou být trichomonády zavlečeny také do jater a plicní tkáně, kde vyvolávají tvorbu nekrotických uzlíků. Onemocnění se vyskytuje především u mladých ptáků, přítomnost trichomonád u dospělců nemusí způsobovat zdravotní problémy.

Při pravidelných kontrolách několika hnízd párů jestřába lesního (*Accipiter gentilis*), poblíž obce Mlýn u České Kamenice, jsem v rozmezí několika let nepravidelně pozoroval u mláďat výskyt tohoto onemocnění. Mláďata ve věku okolo 15-20-ti dní byla silně infikována

v oblasti dutiny zobáku. Nárůst sýrového, hruškového novotvaru byl tak velký, že docházelo k deformaci zobáků.

Zajímavostí je, že ve dvou případech bylo infikováno pouze jedno mláďe a druhé nevykazovalo žádné známky onemocnění.

Při kontrole v roce 2012 jsem na hnízdě našel dva uhynulé samce ve věku 20 - ti dní, Třetí ležel nedaleko na zemi a neměl hlavu. Dvě mláďata měla opět silnou infekci dutiny zobáku s následnou deformací.

Domnívám se, že zdrojem nákazy budou ulovení domácí holubi, kterými jsou mláďata na hnízdě krmena.

S tímto onemocněním jsem se najiných lokalitách nikdy nesetkal.

Tomuto problému se intenzivně věnuje kolega Tomáš Kunca. Zaměřil se na kontroly hnízd jestřába lesního (*Accipiter gentilis*) a krahujce obecného (*Accipiter nisus*). Z jeho výsledků je patrné, že Trichomonóza se vyskytuje častěji u mláďat krahujce obecného. U jestřába

lesního je výskyt prokazatelně vzácnější. Takto postižená mláďata s velkou pravděpodobností hynou už na hnízdech nebo krátce po

vyvedení, mimo jiné z důvodu neschopnosti přijímat potravu.

Literatura:
Myslivost 5/2010, str. 64

Hnízdění havranů polních (*Corvus frugilegus*) v Rumburku v roce 2012

Jan Lobotka, Pavel Benda

Havran polní patří mezi všeobecně známé ptáky. V našem regionu patří k pravidelně a početně zimujícím druhům. Jiná situace je však co se týče hnízdění. Zatím, kromě jediné výjimky, kdy v roce 1977 došlo k pokusu o zahnízdění 1 páru v kolonii kavek v Rumburku (Klabník in ŠTASTNÝ et al. 1987), nikdy havrani na Děčínsku a Šluknovsku nehnízdili. Za dobu ornitologických pozorování druhého z autorů se podařilo nashromáždit pouze dva údaje, které pocházejí z období

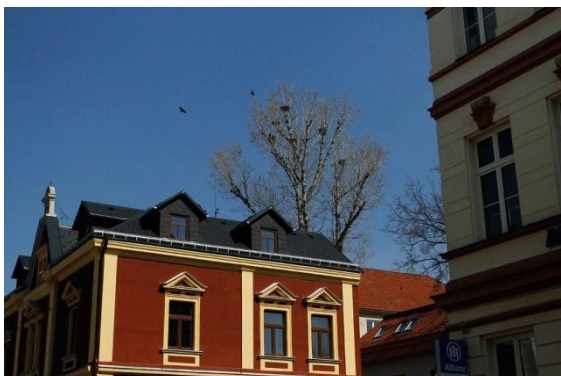
mimo migrace a zimování a to v druhou dekádu května 1995 kdy jednalo se o 4 dospělí ptáci se několik dní zdržovali v Děčíně na Starém městě v okolí Březové ulice. 1. 5.2008 byl pozorován 1 dospělý havran v hejnu vran obecných při sběru potravy na polích u Děčína - Křešice. Nejbližší hnízdní kolonie se nacházejí na Lovosicku a Litoměřicku a také v sousedním Sasku a to poměrně nedaleko státní hranice (směrem od Rumburku a Varnsdorfu).

V březnu letošního roku první z autorů, začal pozorovat, že na topol v těsné blízkosti bytového domu uprostřed města (náměstí Dobrovského u budovy České spořitelny), „k nemalé radosti nájemníků“, pravidelně usedá asi dvacet havranů polních.

V dubnu se objevila první hnízda a jejich počet se ustálil na devíti. Od tohoto okamžiku bylo jasné, že vznikla sice malá, ale historicky první kolonie havranů na okrese Děčín! Asi v polovině měsíce samičky zasedly. Koncem dubna a začátkem května se objevila mláďata.

Bohužel ne ve všech hnízdech. Prokazatelně se podařilo úspěšně vyhnízdit jenom čtyřem párům, celkem bylo asi patnáct vzletných mláďat. Otázkou je, proč v ostatních hnízdech mláďata nebyla. Zřejmě došlo k tomu, co mladí havrani v prvním roce často dělají – naznačují tok a stavbu hnízda.

Během hnízdění odpočívali samečci vždy vedle samičky a krmili ji i mláďata z volete. Na přelomu května a června, než mladí vylételi z hnízd, obstarávali potravu oba rodiče.

Celé léto havrani topol a jeho okolí využívali jako svou základnu a obyvatelé

okolních domů jejich hlučnou přítomnost špatně snášeli. S příchodem podzimu „černí výtržníci“ zmizeli a lidé si oddechli, ale doufám, že některým havrani chybí.

ŠŤASTNÝ K., RANDÍK A. & HUDEC K.
1987: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v
ČSSR. *Academia*: 484 pp.

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) na Karlovce

Miroslav Půlpán

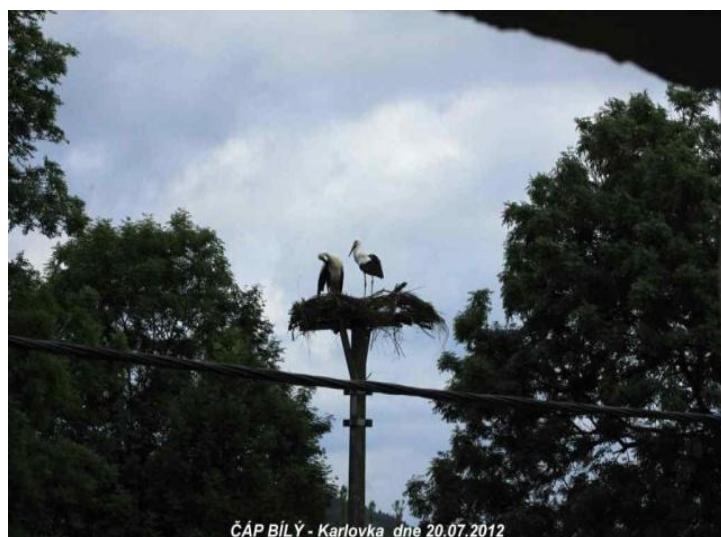

oprava umělého čápího hnízda na Karlovce 18.03.2009 @foto Půlpán Miroslav

vlastní usazení sloupu. Ve spolupráci se ZOO Děčín jsem vyrobil vrchní část – kovové kolo na hnízdění. K našemu milému překvapení čápi zahnízdili v roce 1990. Bohužel hnízdění nebylo úspěšné, jediné mládě uhynulo. Od té doby zel sloup prázdnotou. Na přelomu let 2009 a 2010 jsem hnízdo znovu upravil tak, aby bylo v co nejlepším stavu pro rok 2010.

Čápy si dali trochu načas, ale 20. 7. 2012 se na hnízdě objevil pár čápů bílých, kteří klapali zobáky. Po chvíli hnízdo opustili. Doufám, že v roce 2013 budeme mít více štěstí a čápi bílí znovu zahnízdí. Moc bych si to přál!

Již delší dobu se snažím vytvořit nové hnízdiště čápů bílých na Karlovce poblíž Malé Bukoviny. Je zde, podle mého názoru, velmi vhodné prostředí. Jsou zde četné vodní plochy různého rozsahu, zachoval zemědělská krajina a četné drobné mokřady. Již v roce 1989 jsme zde spolu s nezapomenutelným Jirkou Markem naplánovali instalaci hnízdního sloupu. Pod mým vedením byla vykopána díra pro usazení sloupu. Jirka Marek zajistil u SČE dopravu a

ČÁP BÍLÝ - Karlovka dne 20.07.2012

Budníček zelený **(*Phylloscopus trochiloides*)** **opět v Českém Švýcarsku**

Pavel Benda

Budníček zelený je velmi zajímavým druhem pěvce. Tento druh byl u nás prakticky neznámý až do jeho expanze, která vedla až k tomu, že v České republice již víceméně pravidelně na určitých místech hnízdí. Budníček zelený má sibiřský typ rozšíření a k jeho expanzi do Evropy tudíž dochází ze severovýchodu. Od 70. let 20. století se jeho areál zvětšoval jižním a jihozápadním směrem, kdy se druh začal objevovat v bavorských, českých a jihopolských pohořích. Poprvé byl v ČR zjištěn koncem května v roce 1963 na Českomoravské vrchovině. Teprve až asi po 15 letech byla jeho pozorování z hnízdní doby pravidelnější zejména v severních pohraničních horách. Teprve v roce 1992 bylo poprvé prokázáno v ČR hnízdění, a to v Krkonoších. Územím ČR probíhá jihozápadní hranice jeho areálu rozšíření, což je spojeno i se značným kolísáním početnosti v jednotlivých letech. Zatím jedinou oblastí, kde budníčci zelení pravidelněji hnízdí, jsou Krkonoše. Na hnízdištích se objevuje až v květnu a červnu. Je to dáno tím, že tah ze zimovišť, díky velké vzdálenosti, trvá dlouho a také tah na zimoviště začíná již velmi brzo v červenci. Tahová cesta vede přes střední Asii do zimovišť v Indii jižně od Himálaje. U

nás hnízdí většinou ve smrkových lesích ve stáří do 60 let bez výrazněji vyvinutého keřového a bylinného patra s mýtinami a světlými na březích vodních toků. Hnízdí pouze 1 x do roka v červnu až červenci.

V letošním roce (2012) jsme měli možnost tento druh po delší přestávce vidět, esp. slyšet i u nás v Národním parku České Švýcarsko. Kolega a špičkový ornitolog Miroslav Šálek z České zemědělské univerzity v Praze, který zde tráví dovolenou, jej zaznamenal v „tradiční oblasti“ výskytu v našem regionu v Kyjovském údolí nedaleko Krásné Lípy. Zde, v oblasti Kyjovského hrádku zaznamenal zpívajícího samce. Není to první zjištění tohoto druhu v našem regionu, neboť kolega a člen našeho ornitologického klubu Ulrich Augst prokázal jeho hnízdění i v Saském Švýcarsku.

Přehled výskytu v Česko-saském Švýcarsku:

- první zjištění **19.6.1968** na **německé straně**
- **1.6.1994 – 12.6.1994** – **Kirnitztal (Augst)**
- **12.6.1994** – zpívající samec, **Kyjovské údolí (Benda)**
- **15.6. – 23.6. 1998** **Kirnitztal (Augst)**
- **29.5. – 8.7.1999** – hnízdění **Kirnitztal (Augst)**
- **26.6.2001** – zpívající samec, **u Tokání (Benda)**
- **22.6. – 24.6.2012** – zpívající samec, **Kyjovské údolí, Kyjovský hrádek (Šálek)**

Literatura a prameny:

AUGST U. 1996: Zwei Nachweise des Grünlaubsängers (*Phylloscopus trochiloides*) in der Sächsisch – Böhmisches Schweiz. Ver. Sächs. Ornito. 8: 57 – 59.

AUGST U. 1999: Der Grünlaubsänger (*Phylloscopus trochiloides*) – Bruvogel in

Sachsen. Mitt. Ver. Sächs. Ornito. 8: 387 – 392.

ŠTASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice. Aventinum: 463 pp.

Břehule už i v Benešově Nad Ploučnicí

Mirek Rohlík

Při jedné z pochůzek po okolí Ploučnice v Benešově nad Ploučnicí 27. Června 2012 jsem u mostu spatřil mezi hejnem jiříček několik břehulí, jak létají nízko nad hladinou a sbírají hmyz.

Břehule vždy několikrát přelétly celkem dlouhý úsek mezi mostem a jezem a

potom nalétávaly do novodurových trubek zapuštěných v tělese silnice. Sedl jsem si na protější břeh a sledoval asi dvě hodiny život okolo vody.

Nevím jestli šlo o hnízdění, ale do třech trubek nalétávaly často. Podal jsem mi však jenom jeden snímek břehule a tak čekám na příští sezonu a opět vyrazím k Ploučnici..... snad zase přiletí a možná i zahnízdí..

Hnízdiště ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) v Srbské Kamenici – smutný příběh s dobrým koncem

Pavel Benda

Ledňáček říční je skutečným klenotem naší přírody. Naštěstí je v našem regionu pravidelným hnízdištěm, i když jeho počty v jednotlivých letech značně kolísají.

Přírozenou příčinou ovlivňující jeho početnost je průběh zimy. Při dlouhotrvajících silných mrazech značná část populace zahyne. Některé zdroje uvádějí až 80 %.

Trvá pak několik let, než se jeho početnost dostane opět na výchozí úroveň. Regeneraci početnosti pomáhají mladí jedinci, kteří tráví zimu v jižní Evropě a po skončení zimování se vrací zpět a doplňují přeživší ledňáčky a také to, že v příznivých letech mohou ledňáčci zahnízdit i 4x.

Dalším důležitým faktorem je úživnost a dostupnost potravy, resp. rybek a nabídka hnízdních příležitostí. Zejména druhý faktor je velmi ovlivňován člověkem.

Naštěstí vodní toky v oblasti Labských pískovců a Českého Švýcarska mají na většině svých toků přirozený charakter. Přesto často zbytečně dochází k likvidaci hnízdišť tohoto státem zvláště chráněného živočicha. Bohužel s jedním takovýmto případem jsem se v roce 2012 setkal. Jednalo se o hnízdiště na řece Kamenici v obci Srbská Kamenice. Toto hnízdiště sleduji již několiklet a ledňáčci zde pravidelně hnízdili. Zákres této lokality jsem spolu s ostatními poslal i na Povodí Ohře aby nedošlo k jeho likvidaci. Bohužel v roce 2012 v rámci likvidace povodňových škod. Povodím Ohře došlo k zavezení toho hnízdiště těžkým lomovým kamenem (viz foto).

S odůvodněním, že břehová nádrž, kde ledňáček hnízdil, vznikla právě při povodni. Nikoho nezajímalo, že tato nádrž zde byla již několik let před tím a povodeň ji nijak neovlivnila, resp. nezvětšila. Zavezení bylo provedeno i bez souhlasu vlastníka pozemku, bez vyjádření orgánu ochrany přírody a bez přihlídnutí k tomu, že tato lokalita byla Povodí Ohře nahlášena. Toto místo je také nekonfliktní a nikomu nádrž nevadila. Vzniká tím dojem, že některé státní orgány vynakládají státní prostředky i

na něco, na co by vůbec neměly a co s povodní nemělo nic společného.

Tato situace mě velmi rozlítila! Spojil jsem se proto se Správou chráněné krajinné oblasti Labské pískovce a Českou inspekcí životního prostředí a společně jsme se vydali do boje. Kontaktovali jsme Povodí Ohře a pohrozili, že pokud lokalitu včas neuvědomí do původního stavu, tak s nimi bude zahájeno příslušné správní řízení, kde

mohou očekávat vysokou pokutu a také povinnost uvést vše do původního stavu. Po několika obtížných jednáních jsme docílili toho, že se podařilo přimět Povodí Ohře k likvidaci těžkého kamenného záhozu a přizpůsobení charakteru břehu potřebám hnízdiště ledňáčka. Jako velká satisfakce bylo to, že v letošním roce ledňáček na této lokalitě, resp. v tomto břehu opět zahnízdil.

Neobvyklé zbarvení hýlů obecných (*Pyrrhula pyrrhula*)

Roman Neckář

Dne 4.8.2012 jsem při ornitologické vycházce na kopci Dymník nedaleko

města Rumburk zahlédl dvojici velmi zvláště zbarvených ptáků.

Po chvíli pozorování a fotografickém zdokumentování jsem se váhavě přiklonil k tomu, že by to mohli být hýlové obecní. Pro jistotu jsem se obrátil na Pavla Bendu s žádostí o potvrzení mé předběžné determinace. Ten konstatoval, že mu to spíše přijde na zálet nějakého druhu zřejmě ze severní Evropy. Po usilovném hledání v literatuře však nedospěl k závěru.

Pro ilustraci jen poznamenal, že zbarvení těchto dvou ptáků dosti odpovídá hýlovi *Pyrhula erythaca*, z východní Asie s těžištěm výskytu v Číně. To samozřejmě lze vyloučit a tak jsme se ještě obrátili na významného ornitologa profesora Karla Šťastného, CSc. Ten si s tím však také nevěděl rady a proto přeposlal snímky zkušenému ornitologovi Pavlovi Žďárkovi, který ptáky jednoznačně determinoval jako přepeňující hýly obecné.

Při prohlížení přiloženého snímku jistě potvrdíte, že se jedná o velmi zvláštní a matoucí barevnou fázi a nelze se proto divit, že řada ornitologů s tím měla problémy. Naše příroda je velmi zajímavá a inspirující a mnohé „obecné“ druhy nám dokáží připravit nejedno překvapení.

Smutný příběh čápů bílých (*Ciconia ciconia*) ve Veselém u České Kamenice s nadějným koncem

Pavel Benda, Roman Řehák

Čáp bílý patří v našem regionu sice k pravidelným, ale velmi vzácným hnízdícím druhům. Jedním z hnízdišť je právě Veselé, kde hnízdí v obci na sloupu elektrického vedení. Bohužel dne 22. 5. 2012 jsem obdržel velmi smutnou zprávu, že jeden z rodičů byl usmrcen poblíž železničního přejezdu mezi Markvarticemi a Huntířovem. Sraženého čápa mi přivezli v černém igelitovém pytli a v současné době je vypreparovaný v expozici fauny Českého středohoří v Srdově nedaleko Úštěku. Těžko určit, zda byl sražen automobilem či vlakem, nicméně hnízdění bylo ohroženo. Rozhodli jsme se proto rychle jednat. Nejdříve jsme museli identifikovat, zda se jednalo o čápa z hnízdícího páru ve Veselé či nedalekých Dolních

Habarticích. V Dolních Habarticích ještě v dopoledních hodinách viděli oba dospělé čápi na hnízdě, takže se jednalo nade vší pochybnost o ptáka z páru ve Veselém.

Při příjezdu stál na hnízdě dospělý čáp, s velkou pravděpodobností samice. Myslím, že byla ve velmi zoufalé situaci, neboť byla již velmi hladová a potřebovala se nasytit. Na druhou stranu jí zase instinkt velel neopouštět hnízdo, dokud jí nevystřídá partner, který případná mláďata nakrmí, ohlídá a zahřeje.

Požádali jsme kolegy z ČEZu v Děčíně, zda by nám nezajistili plošinu, abychom se mohli dostat do hnízda. Musím říci, že ji velmi ochotně operativně a zdarma zajistili (ČEZ distribuční služby, s.r.o.) a my jsme mohli v dopoledních hodinách provést záchrannou operaci.

Tato akce nezůstala nepovšimnuta místními obyvateli, kteří se živě zajímali, co se s jejich milými čápy děje a hnízdo chtěli bránit. Samozřejmě jsme jim vysvětlili, co se stalo, že bohužel jeden

z hnízdícího páru byl zabit, a že hrozí, že samice hnízdo opustí, či že se mladí ptáci či vejce, kteří zůstanou bez dozoru, stanou vítanou kořistí predátorů, např. vran či krkavců či obětí rozmarů počasí. Také není v silách pouze jednoho z rodičů zdárně vychovat a ochránit mláďata.

Po vyzdvížení plošinou k hnízdu první z autorů zjistil, že v hnízdě jsou tři čerstvě vylíhlá čápata a čtvrté se právě klube z vejce. Všechna mláďata, i to právě se klubající, jsme z hnízda odebrali a uložili do krabice. Druhý z autorů se je pokusil i nakrmit.

Nabízenou potravu čápi okamžitě přijali, neboť byli už velmi vyhladovělí.

Pak byli převezeni do ZOO Děčín, kde se podařilo do líhnout i čtvrté mládě. O všechna mláďata bylo vzorně staráno. Jejich bezmezný apetit budil až zděšení. Pak, ve vyšším věku, byli čápi umístěni do venkovního výběhu, kde dále rostli a rostli. První z autorů je dne 10. 7. 2012 okroužkoval. Venkovní výběh umožňoval jejich volný pohyb a možnost volného letu.

S příchodem pozdního léta a začátku podzimu se u nich projevil prastarý migrační pud a všichni čtyři odletěli. Doufám, že naši čápi ve zdraví přežijí všechny nástrahy osudu a zase se vrátí do našeho regionu a snad někde i zahnízdí, neboť čáp bílý je ozdobou naší krajiny a musíme udělat vše, aby z ní nezmizel. Také doufáme, že se doplní pár a čáповé budou dále ve Veselém hnízdit.

Mandelík hajní (*Coracias garrulus*)

Pavel Benda

Mandelík hajní patří, respektive patřil, mezi naše nejkrásnější ptáky a byl skutečnou ozdobou naší krajiny. Jak přišel ke svému zvláštnímu jménu? Pamětníci jeho výskytu v českých zemích o něm píší: „V létě nejraději odpočívají a číhají na kupkách sena nebo na obilných **mandelích**. Odtud i jejich jméno“. Mandelík je pták velikosti hrdličky s poměrně masivní hlavou. Často sedává na vyvýšených místech, kůlech, drátech elektrického vedení, vrcholcích osaměle rostoucích stromů, odkud sletuje na zem za potravou. Zvláště za letu vynikne jeho zbarvení – sytě modrá hlava a spodina, kaštanově hnědá svrchní část těla. Ozývá se přerývaným „*ra kra kra kra krááá*“. Nejčastějším hlasem je však klapavé „*kak*“ nebo „*kakak*“. Spisovatel Jan Vrba o jeho vzdušných rejích napsal: „... je velmi nápadný

zejména v době páření a snášení vajec, kdy se chlubí své samičce dovednost v letu. A on je letec vsutku znamenitý, neboť se vyrovná i holubu, a v letecké akrobacii ho dokonce předčí. Je rozkoší pozorovat jeho povětrné tance, srážení křídel, kozelcování i na bok a prudké pády k zemi a hned kmitné přechody k letu vzhůru. Opravdový umělec mezi ptáky“.

Mandelík je přísně tažným druhem, odlétá v srpnu až září na zimoviště do Afriky jižně od rovníku, zvláště vyhledávány jsou východoafrické savany. Na hnízdiště se vrací teprve v dubnu až květnu.

Hnízdním prostředím mandelíka je otevřená krajina v nížinách a pahorkatinách se skupinami starých stromů v blízkosti pastvin, s ovocnými sady, alejemi starých vykotlaných stromů i okraje lesů navazujících na bezlesou krajinu. Hnízdí v dutinách stromů ale i v dutinách zdí, hlinitých svazích a ptačích budkách, kam snáší 2–5 čistě bílých vajec.

Hlavní složkou potravy mandelíka jsou větší členovci, zejména hmyz (převažují brouci a sarančata), jen ojediněle konzumuje i drobné obratlovce.

Mandelík hajní je druhem v hnízdní době vázaným zejména na jihozápadní, jižní, Jihovýchodní a východní Evropu, severní Afriku a Asii až po západní okraj Himálaje. Na konec 19. století se datuje začátek poklesu stavu mandelíka ve státech západní a severní Evropy, který časem vedl k jeho vymizení ze Švédska a Německa. V bývalé NDR žilo v roce 1961 ještě 150-200 párů, v roce 1991 již ani jeden. Během posledního čtvrtstoletí úbytek stavů postihl prakticky všechny evropské země kromě Ruska, Rumunska a Moldávie, odkud ovšem nejsou k dispozici zcela spolehlivá data. V současné době **mandelíci nehnízdí již ani v České republice.**

Důvody mizení mandelíka hajního nejsou dostatečně známy. Jde zřejmě o celý komplex příčin souvisejících se zásadními změnami ve struktuře zemědělské krajiny a jejím obhospodařováním. Jako hlavní se uvádějí intenzifikace zemědělské výroby včetně používání pesticidů, které hubí hlavní složku jeho potravy hmyz, klimatické změny a přímé pronásledování zejména táhnoucích jedinců v jižní Evropě a jihozápadní Asii.

V Českém Švýcarsku, resp. v Labských pískovcích jej Michel (1929) řadil ke vzácně protahujícím druhům se zastižením u Tisé, Všemil a Maxiček. Valent in Vondráček & Šutera (1986) udává **opakovan hnízdění** v letech 1945-1949 v doupném buku v polesí Přípeř, hnízdiště však zaniklo po skácení hnízdního stromu. **Další hnízdění** z roku 1963 u

Prostředního Žlebu udávají Flasar a Flasarová (1975).

Z novější doby jsou známa pouze pozorování z období **migrace**, a to 2 jedinci ve dnech 9.-10. 9. 1960 od Jalůvčí, v letech 1964 a 1967 od Vysoké Lípy a Jetřichovic. V srpnu 1970 byl pozorován protahující jedinec u Mezné, 23.5.1971 u Chřibské, 25.5. až 31.5.1980 od Petrovic (Vondráček & Šutera, 1986).

Kde bychom mohli tedy mandulíky ještě vidět? Snad nejbližší k nám jsou dosud k vidění v stepní krajině a lužních lesích Maďarska. Ze Slovenska, kde se také ještě nedávno poměrně hojně vyskytoval, již prakticky zcela vymizel. Osobně jsem v Českém Švýcarsku ani v České republice mandulíky nikdy neviděl. Měl jsem však

možnost je pozorovat v deltě Dunaje v Rumunsku a jedná se skutečně o nezapomenutelný zážitek. O tom, jak mandulík vypadal a jak byl zbarvený, si můžeme udělat představu podle velmi zdařilého preparátu, který se správě Národního parku České Švýcarsko podařilo získat z pozůstalosti soukromého sběratele. Po její nezbytné opravě se tento jedinec opět zaskvěl ve svých neskutečných barvách.

Literatura a prameny:

FLASA I. & FLASAROVÁ M. 1975: Die Wirbeltierfauna Nordwestböhmens (severozápadní Čechy). Die bisherigen Ergebnisse ihrer Erforschung. *Zoologische Abhandlungen. Band 33 Supplement. Akademische Verlagsgesellschaft Geest & Portig K.-G. Leipzig.* HANZÁK J., BOUCHNER M. & HUDEC K. 1974: Světem zvířat, Díl II., Ptáci 2. *Albatros.* HUDEC K., ŠTASTNÝ K. a kol. 2005: Ptáci – Aves. Fauna ČR. *Academia.* MICHEL J. 1925: Tiere der Heimat. *Děčín: 139.* ŠTASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 1996: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 1985-1989. *Nakladatelství a vydavatelství H+H Praha.* VONDRÁČEK J. & ŠUTERA V. 1986: Ptactvo CHKO Labské pískovce. 1. část. Fauna Bohemiae Septentrionalis, Tomus 11. *Ústí nad Labem.*

Hnízdění jiříček obecných (*Delichon urbica*) v umělém hnízdě

Pavel Benda

Svět je plný paradoxů. Jelikož bydlím v panelákovém bytě, již delší dobu toužím, aby mi na balkóně či ve výklenku okna zahnízdili jiříčky, které rády využívají tento typ prostoru. Zatímco v jiných bytech se snaží jiříčky hnízdit, a to i přes to, že tam nejsou vítány a hnízda jsou jim shazována či majitelé bytů se jim ve stavbě hnízda snaží všemožně zabránit, u mě stále nic. Proto jsem se pokusil vzít situaci do vlastních rukou. Na internetu jsem našel nabídku umělých hnízd pro jiříčky. Nezaváhal jsem ani na okamžik a několik jich koupil. Jedno hnízdo samotné a jedno „dvouhnízdo“.

Dvouhnízdo jsem nainstaloval na balkón a solitérní hnízdo do rohu výklenku u kuchyňského okna. Bydlím v 1. patře, takže výška od země je cca 10 m.

Dvouhnízdo má jižní expozici a solitérní severní. O dvouhnízdo jiříčky zatím neprojevily zájem, nicméně v solitérním hnízdě mi jiříčky k mé velké radosti zahnízdily a vyvedly nejméně 2 mláďata. Myslím, že je to zajímavý způsob jak podpořit tyto roztomilé ptáčky a doufám, že mi zahnízdí i v následujících letech.

Kachna divoká pod jednou střechou s člověkem aneb Co mi vyprávěl jeden muž z Varnsdorfu

Renata Procházková

Zimní procházky městem jsou mnohdy nesympatické tím, jak teploměr ukazuje vysoká čísla na své modré stupnici. Někoho zahřeje mládí, někoho láska a někoho slovo člověčí.

Lidé se mě občas ptají, proč hledím dalekohledem do jejich zahrad či k okapům pod střechy. Odpovím jim a někdy na oplátku zase já uslyším něco zajímavého. Při jedné únorové výpravě jsem se dozvěděla o místě, kde se zabydlela kachna divoká a zdárně vychovala svá mláďata.

Ve Varnsdorfu, v bývalém IV. okrese, nedaleko Mandavy, v jedno-podlažním domě vedle starého, ale stále vodou naplněného náhonu, je ve štítu domu malé okénko. Do něj jednoho jarního dne vletěla kachna divoká, zalíbilo se jí zde a v půdním prostoru si postavila hnízdo. Snesla vajíčka, jako správná matka je zahřívala a čekala, až se vyklubou děťátka - kachňátka. Majitelé domu o svých podnájemnících dobře věděli a nechali kachní rodinku v klidu vychovat své pokolení. Pak nadešel den, kdy kachní matka chtěla ukázat svým potomkům modrou oblohu a průzračnou vodičku. Kachňata po jednom vyskakovala ze štítového okénka z výšky 2 metrů na přístřešek

a pak ze 4 metrů na zem. Jejich počínání pozorovala straka, která se na jedno kachně vrhla a chtěla si ho ulovit k obědu. Majitel domu také sledoval vyskakující kachní drobotinu, zasáhl a straka si musela hledat potravu jinde. Kachně mu však zahynulo v dlaních.

„Štítové okénko, za kterým vpravo pod střechou hnízdila kachna divoká,,

Je již časté, že kachna divoká zahnízdí v blízkosti člověka - na jeho zahradě, na stromě, na střeše garáže, pod hromadou dříví. Její troufalost postavit si hnízdo přímo v domě člověka je zatím v počátcích. Přičemž v tomto domě už zahnízdila dvakrát.

**Neuvěřitelný příběh aneb zázračná
regenerace oka sýce rousného
(*Aegolius funereus*)**

Václav Šena

To, co teď budu popisovat, je opravdu neuvěřitelný příběh, který se stal v říjnu 2012, jehož jsem byl očitým svědkem a svědčí o nezměrné síle přírody a druhů v ní žijících. Sýc rousný patří mezi poklad naší přírody. Jednoho má ochočeného můj kolega. Byl jsem s ním a s ochočeným sýcem rousným, zvaným Kubík, v lese, kde jsme nechali sýce volně poletovat. Jelikož je sýc malá sovička, je stále ve střehu před hrozícím nebezpečím ze strany větších predátorů a dravců. Při přistání na větev stromu se ihned kryje a intenzivně se rozhlíží. To se mu také zřejmě stalo osudným a přihodila se mu velmi nepříjemná nehoda. I když jsme to neviděli na vlastní oči, domnívám se, že právě při přistání na větev a při rychlém rozhlížení se po okolí, došlo k tomu, že si sýc vypíchl o větvičku pravé oko. Při návratu na ruku se na nás smutně díval a z oka odkápaly tři velké kapky očního sklivce na kolegovu rukavici. Bylo to strašlivé. Žlutá

duhovka se začala velmi rychle „scvrkávat“.

Naštěstí oční panenka zůstala nedotčena. Naše pocity byly zoufalé. Propadli jsme beznaději. Osud našeho miláčka byl velmi nejistý.

V pochmurné náladě jsme se vrátili domů. S hrůznými obavami jsem druhý den ráno šel pozdravit Kubíka. K mému překvapení a nezměrné radosti na mě z voliéry mrkali dvě krásné žluté oči! Zdálo se to být neuvěřitelné, ale přes noc Kubíkovo oko nádherně zregenerovalo a na nepříjemnou a hrůzně vyhlížející nehodu upomíná pouze malinká asi 2 mm dlouhá jizvička ve žluté duhovce těch nejkrásnějších očí.

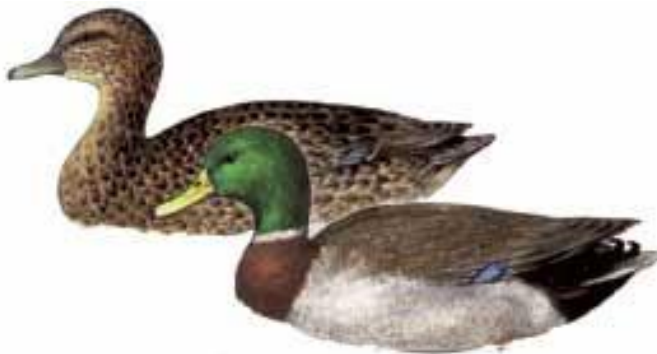

Světle zbarvená kachna divoká

Renata Procházková

Letos začátkem léta se na rybníku u Billy ve Varnsdorfu objevila a až do podzimu zdržovala v hejnu kachen divokých samice se světlým

zbarvením. Během roku se jí nepatrně změnila barva v opeření. Kachnu jsem nepozorovala každý den, nemohu stoprocentně tvrdit, že je o týž pták, domnívám se však, že ano. Obdobně zbarvenou kachnu pozoroval i kolega M. Pulpán na Zámeckém rybníce v Děčíně.

Vzájemné agresivní chování labutí velkých (*Cygnus olor*) na Staré Olešce

Roman Řehák

Labuť velká patří k všeobecně známým a u nás i k pravidelně hnízdícím druhům. O hnízdění několika párů na rybnících ve Staré Olešce jste byli informováni již v předchozím čísle. Můj příspěvek volně navazuje na tento příspěvek a dokládá, že soužití dvou párů na jedné lokalitě není vůbec jednoduché.

I v letošním roce (2012) hnízdily, a to úspěšně, na Olešském rybníce dva páry labutí. Hnízdění probíhalo vcelku nekonfliktně, každý pár labutí si držel jako své teritorium protilehlou stranu rybníka. Problém nastal až v průběhu července, kdy zdejší obyvatelé a rekreanti začali obě vyvedené rodinky přikrmovat, ale pouze v prostoru bývalé půjčovny lodiček. To samozřejmě přitáhlo obě rodiny do jednoho místa a konflikt vypukl.

V té době mají ještě labutě teritoriální instinkt, takže jejich tolerance k jiným labutím je velmi nízká. To zapříčinilo to, že se oba samci začali intenzivně napadat a způsobovat si nebezpečná zranění.

Na upozornění místních jsem na lokalitu přijel a zjistil jsem, že jeden labuťák má již na hlavě silně krvácející ránu. Proto jsem se rozhodl jednu rodinku celou odchytil a odvézt pryč. Nebylo možné vyloučit, že vzájemné potyčky by mohly skončit smrtí jedné či více labutí.

Odchycenou rodinku, samce, samici a čtyři mláďata, jsem převezl do Děčína na Labe, kde jsem je vypustil. Ti se velmi rychle sžili s novým prostředím a bylo možné je pravidelně pozorovat.

Nález barevného kroužku Lysky černé (*Fulica atra*)

Pavel Benda, Václav Sojka

Dne 11. 5. 2012 našel druhý z autorů na hnízdě výra velkého v oblasti Nové Olešky zelený odečítací kroužek s bílými čísly M 18. Jelikož hnízdiště se nachází nedaleko rybníků u Staré Olešky, od začátku jsme se přikláněli k tomu, že uloveným druhem bude nějaký vodní či mokřadní druh, protože výrové z této lokality jistě zalétávají lovit i na tuto lokalitu.

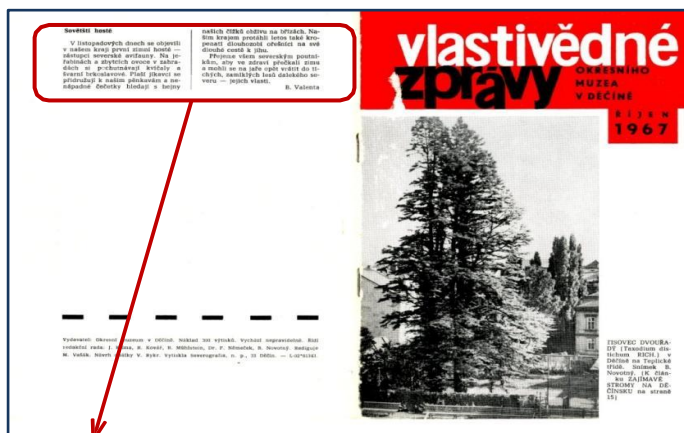
Po dlouhém pátrání, kdy jsme uvažovali o nějakém druhu kachny, racka apod., jsme se obrátili na kolegy ze Správy Národního parku Saské Švýcarsko, jmenovitě na člena našeho klubu Ulricha Augsta. Ten náš nález zprostředkoval dále a podařilo se zjistit, že se jedná o lysku obecnou

okroužkovanou v Německu, resp. Sasku. Tato lyska byla několikrát odečtena na několika lokalitách (viz tabulka) a svou životní pouť zakončila u nás, kde se stala kořistí zde hnízdících vřrů.

Přehled odečtů (viz tabulka) :

Datum	Ort	Land	Koordinaten	Alter	Entf. BO-FO	Beringer/Ableser
2.1.2008	Birkwitz 1 km SE (Kiesgrube)	D	50.58,7 N, 13.53,5 E	AD.0		W. Herschmann
18.1.2009	Niederwartha (Speicherbecken)	D	51.05,6 N, 13.36,8 E	AD.0	24 km WNW	H. Trapp
19.12.2009	Niederwartha (Speicherbecken)	D	51.05,6 N, 13.36,8 E	AD.0	24 km WNW	H. Trapp
10.1.2010	Kötitz (Elbfähre)	D	51.07 N, 13.34,2 E	AD.0	28 km WNW	H. Trapp
27.1.2010	Kötitz (Elbfähre)	D	51.07 N, 13.34,2 E	AD.0	28 km WNW	H. Trapp
30.1.2010	Kötitz (Elbfähre)	D	51.07 N, 13.34,2 E	AD.0	28 km WNW	H. Trapp
2.3.2010	Olbersdorf (Stausee) b. Zittau	D	50.53 N, 14.47 E	AD.0	63 km E	D. Spittler
20.3.2010	Olbersdorf (Stausee) b. Zittau	D	50.53 N, 14.47 E	AD.0	63 km E	D. Spittler
18.12.2010	Niederwartha (Speicherbecken)	D	51.05,6 N, 13.36,8 E	AD.0	24 km WNW	H. Trapp
18.2.2012	Niederwartha (Speicherbecken)	D	51.05,6 N, 13.36,8 E	AD.0	24 km WNW	H. Trapp
21.2.2012	Niederwartha (Speicherbecken)	D	51.05,6 N, 13.36,8 E	AD.0	24 km WNW	H. Trapp
11.5.2012	Nová Oleška, Děčín	CZ	50,48,6 N, 14.19,2 E	AD.0	36 km SE	Pavel Benda

Jak se sdělovaly ornitologické zprávy v našem regionu v šedesátých letech minulého století

Sovětské hosté

V listopadových dnech se objevili v našem kraji první zimní hosté — zástupci severské avifauny. Na jeřábínách a zbytcích ovoce v zahradách si pochutnávají kvičaly a švarní brkoslavové. Plaší jíkavci se přidružují k našim pěnkavám a nenápadné čečetky hledají s hejny

našich čížků obživu na břízách. Našim krajem protáhli letos také kroupnatí dlouhozobí ořešníci na své dlouhé cestě k jihu.

Přejeme všem severským poutníkům, aby ve zdraví překvali zimu a mohli se na jaře opět vrátit do svých, zamklých lesů dalekého severu — jejich vlasti.

B. Valenta

Obsah

1. Editorial.....	1
2. Zápis z devátého setkání Ornitologického klubu při Labských pískovcích, které se uskutečnilo dne 18. 2. 2012 na Správě CHKO Labské pískovce v Děčíně.....	2
3. Výsledky monitoringu Ptačí oblasti Labské pískovce v roce 2012.....	3
4. Zimující vodní ptáci 14. 1. – 16. 1. 2012.....	7
5. Výsledky sčítání zimujících kormoránů velkých (<i>Phalacrocorax carbo</i>) na nocovištích.....	8
6. Sčítání vodních ptáků 14. 4. – 15. 4. 2012.....	8
7. Ornitologický průzkum na území plánovaného Plavebního stupně Děčín.....	11
8. Mapování a kroužkování vybraných ptačích druhů v NPČŠ v roce 2012.....	14
9. Zpětná hlášení z našeho regionu.....	15
10. Přehled okroužkovaných ptáků za rok 2012.....	16
11. Ornitologické střípky 2012.....	17
12. „Objev“ zajímavé ornitologické lokality ve Šluknovském výběžku v roce 2012.....	18
13. Vítání ptačího zpěvu na Krásnohřipsku.....	20
14. Pozorování sokolů v Národním parku České Švýcarsko.....	21
15. Čáp černý – report IX.....	22
16. Onemocnění Trichomonózou u mláďat dravců na hnízdech.....	25
17. Hnízdění havranů polních (<i>Corvus frugilegus</i>) v Rumburku v roce 2012.....	26
18. Čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>) na Karlovce.....	27
19. Budníček zelený (<i>Phylloscopus trochiloides</i>) opět v Českém Švýcarsku.....	28
20. Břehule už i v Benešově nad Ploučnicí.....	29
21. Hnízdiště ledňáčka říčního (<i>Alcedo atthis</i>) v Srbské Kamenici – smutný příběh s dobrým koncem.....	30
22. Neobvyklé zbarvení hýlů obecných (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>).....	31
23. Smutný příběh čápů bílých (<i>Ciconia ciconia</i>) ve Veselém u České Kamenice s nadějným koncem.....	32
24. Mandelík hajní (<i>Coracias garrulus</i>).....	33
25. Hnízdění jiříček obecných (<i>Delichon urbica</i>) v umělém hnízdě.....	35
26. Kachna divoká pod jednou střechou s člověkem aneb co mi vyprávěl jeden muž z Varnsdorfu.....	36
27. Neuvěřitelný příběh aneb zázračná regenerace oka sýce rousného (<i>Aegolius funereus</i>).....	37
28. Světle zbarvená kachna divoká.....	37
29. Vzájemné agresivní chování labutí velkých (<i>Cygnus olor</i>) na Staré Olešce.....	38
30. Nález barevného kroužku lysky obecné (<i>Fulica atra</i>).....	38
31. Jak se sdělovaly ornitologické zprávy v našem regionu v šedesátých letech minulého století.....	39
32. Obsah.....	40